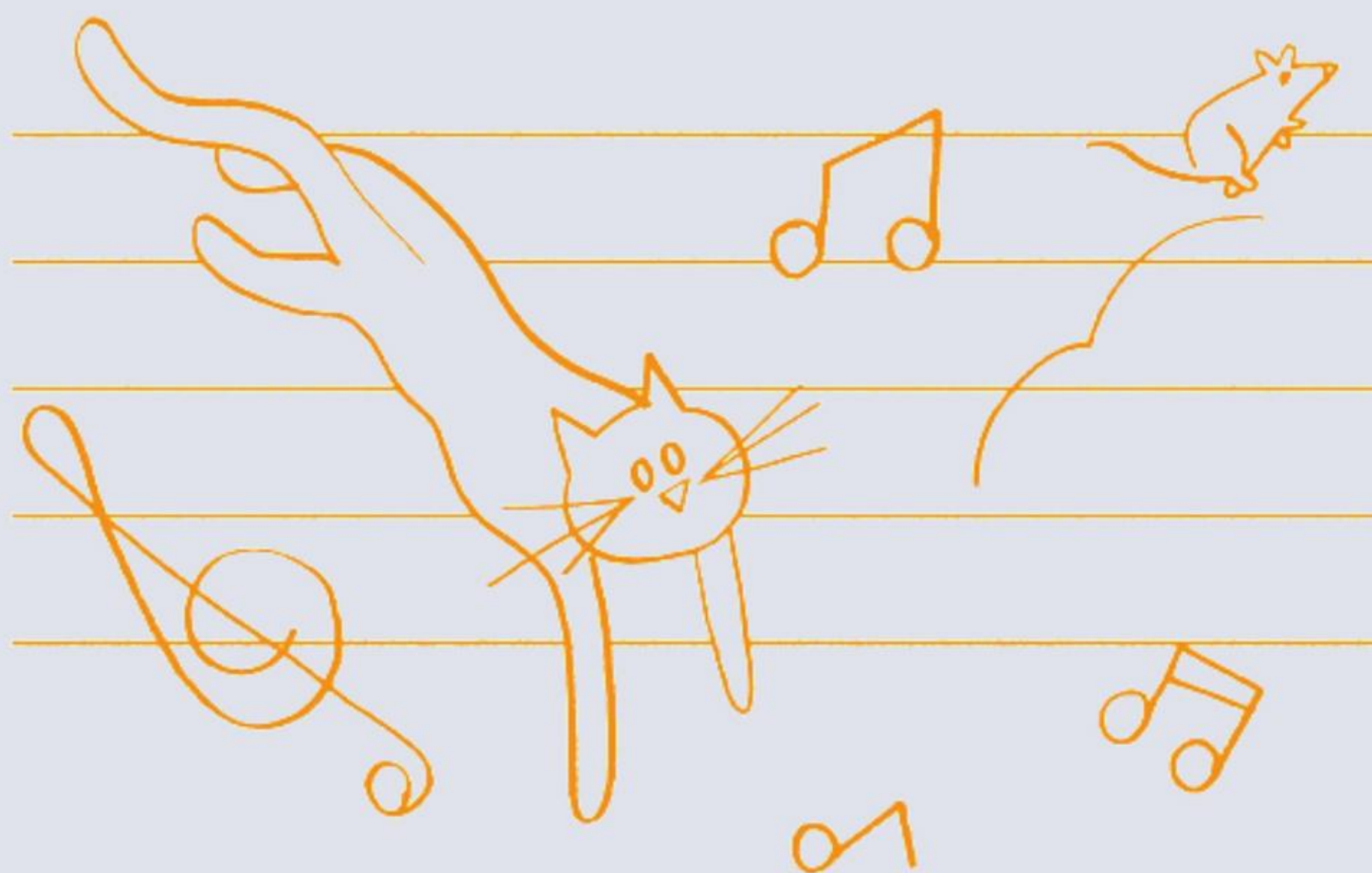

Muzyka

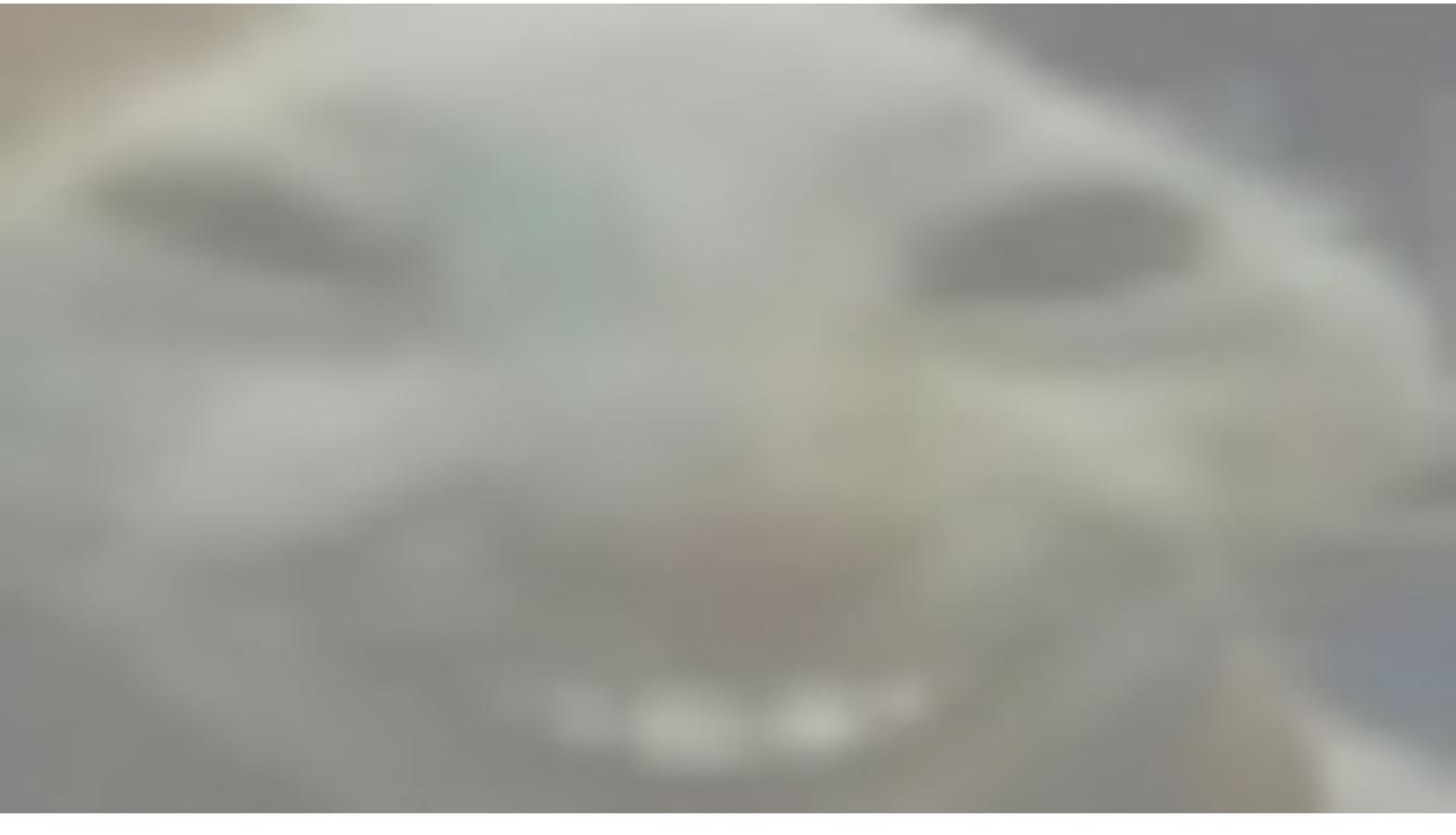
4

Zeszyt ćwiczeń

WYDANIE II
zmienione

mac
EDUKACJA

Teresa Wójcik

4

Muzyka

Zeszyt ćwiczeń dla klasy czwartej
szkoły podstawowej

Redaktor serii
Wojciech Sygut

Redaktor prowadzący
Anna Pawłowska

Redaktor merytoryczny
Anna Pawłowska

Redakcja językowa i korekta
Marcin Michałczyk

Redakcja artystyczna
Magdalena Sarnot-Wrzecionowska

Fotoedycja
Tomasz Suszczyński

Grafika nutowa
Marek Zapała

Redakcja techniczna
Paweł Kowalski

Projekt i koncepcja artystyczna
Futu Creative / Kay Humelt i Rafał Kwiczor

Koordinacja prac graficznych
Natalia Oskierko oraz Anna Garbacz, Paweł Młynarczyk, Weronika Perłowska

Skład komputerowy
MUZO / Marcin Łęczycki

Projekt okładki
Futu Creative

Ilustracja na okładce
Paweł Mildner

Wykaz dysponentów praw autorskich do ilustracji, obrazów i zdjęć zamieszczonych w publikacji:

s. 5: ilustracja © Kay Humelt, s. 6: ilustracja © Kay Humelt, s. 7: ilustracja © Kay Humelt, s. 9: ilustracja © Kinga Trafas, s. 11: trójkąt © Molotok289/Shutterstock.com, talerze © Archiwum, kastaniety © Benjamin Kraskov/Shutterstock.com, dzwonki chromatyczne © Marek Walica/Shutterstock.com, ksylofon © Archiwum, kocioł © Dmitry Skutin/Shutterstock.com, tamburyn © Pavel Savchuk/Shutterstock.com, marakasy © ConstantinosZ/Shutterstock.com, werbel © Artmim/Shutterstock.com, bęben © Firststar/dreamstime.com, s. 13: podstawowy zestaw perkusyjny © Dima Moroz/Shutterstock.com, s. 14: graficzna partytura Gawot © Michał Obiedziński, s. 15: ilustracje © Kay Humelt, s. 16: ilustracja © Kay Humelt, s. 17: marakasy © Goran Bogicevic/Shutterstock.com, dzwonki chromatyczne © Marek Walica/Shutterstock.com, gong © Molotok289/Shutterstock.com, talerze © Baishev/Shutterstock.com, trójkąt © Michael Kraus/Shutterstock.com, bęben © Boris Medvedev/Shutterstock.com, kocioł © Dmitry Skutin/Shutterstock.com, werbel © elenovsky/Shutterstock.com, tamburyn © Pavel Savchuk/Shutterstock.com, s. 18: wibrafon © Firststar/dreamstime.com, trójkąt © Molotok289/Shutterstock.com, tamburyn © Pavel Savchuk/Shutterstock.com, klaweszy © MIGUEL GARCIA SAAVEDRA/Shutterstock.com, kastaniety © Benjamin Kraskov/Shutterstock.com, marimba © ALAMY LIMITED/BE&W, bębenek © Kletr/Shutterstock.com, werbel © Africa Studio/Shutterstock.com, talerze © Baishev/Shutterstock.com, gong © Baishev/Shutterstock.com, janczary © Torsten Lorenz/Shutterstock.com, kocioł © Dmitry Skutin/Shutterstock.com, drewienko akustyczne © Firststar/dreamstime.com, bęben wielki © Local studio/Shutterstock.com, s. 20: ilustracja © Kay Humelt, s. 23: ilustracja © Kay Humelt, s. 27: ilustracje © Kay Humelt, s. 31: orkiestra symfoniczna © Ferenc Szelepcsényi/Shutterstock.com, wokalista © Ivica Drusany/Shutterstock.com, chór mieszany © muzsy/Shutterstock.com, kwartet smyczkowy © BE&W, s. 32: kontrabasista © v.gi / Shutterstock.com, trębacz © Slavko Sereda/Shutterstock.com, perkusista © melnikof/Shutterstock.com, s. 34: ilustracje © Kay Humelt, s. 35: kolędnicy © Zenon Zyburtowicz/East News, s. 36: ilustracja © Kay Humelt, s. 37: trójkąt © Elena Schweitzer/Shutterstock.com, tamburyn © Vereshchagin Dmitry/Shutterstock.com, janczary © Torsten Lorenz/Shutterstock.com, drewienko akustyczne © Eduardo Ramirez Sanchez/Shutterstock.com, dzwonki diatoniczne © Antonina Sotnykova/Shutterstock.com, marakasy © MyImages-Micha/Shutterstock.com, flet podłużny © Imagentle/Shutterstock.com, bębenek © Elena Schweitzer/Shutterstock.com, s. 38: Zofia Stryjeńska, Kujawiak, Mazur, Oberek, s. 40: ilustracja © Olga Kawacińska, s. 42: dworek w Żelazowej Woli © Marcin linfernum/Shutterstock.com, grób Fryderyka Chopina © Bartłomiej K. Kwieciszewski/Shutterstock.com, pomnik Chopina w Łazienkach © Darq/Shutterstock.com, s. 43: ilustracja © Kay Humelt, s. 44: orkiestra symfoniczna © Ferenc Szelepcsényi/Shutterstock.com, wokalista © Ivica Drusany/Shutterstock.com, chór mieszany © muzsy/Shutterstock.com, s. 47: ilustracja © Kay Humelt, Claude Monet Urwisko w Pourville, 1882, s. 48: śmigus-dyngus © Tomasz ZIELINSKI/East News, topienie marzanny © Adam Staskiewicz/East News, chodzenie z gaikiem © Adam Staskiewicz/East News, malowanie jajek © Syda Productions/Shutterstock.com, s. 49: ilustracja © Kay Humelt, s. 50: ilustracja © Ewa Łabaj, s. 53: ilustracja © Jaga Słowińska, s. 54: ilustracje © Kay Humelt, s. 56: para tańcząca krakowiaka © Tricolors/EastNews, zespół tańczący poloneza © Archiwum, s. 57: rodzina fletów podłużnych © Venus Angel/Shutterstock.com, flet podłużny © Venus Angel/Shutterstock.com, s. 58: grająca na flecie podłużnym © Tomasz Suszczyński, s. 59: ilustracja © Kay Humelt.

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

© Grupa MAC S.A. 2023
ISBN 978-83-8227-475-2

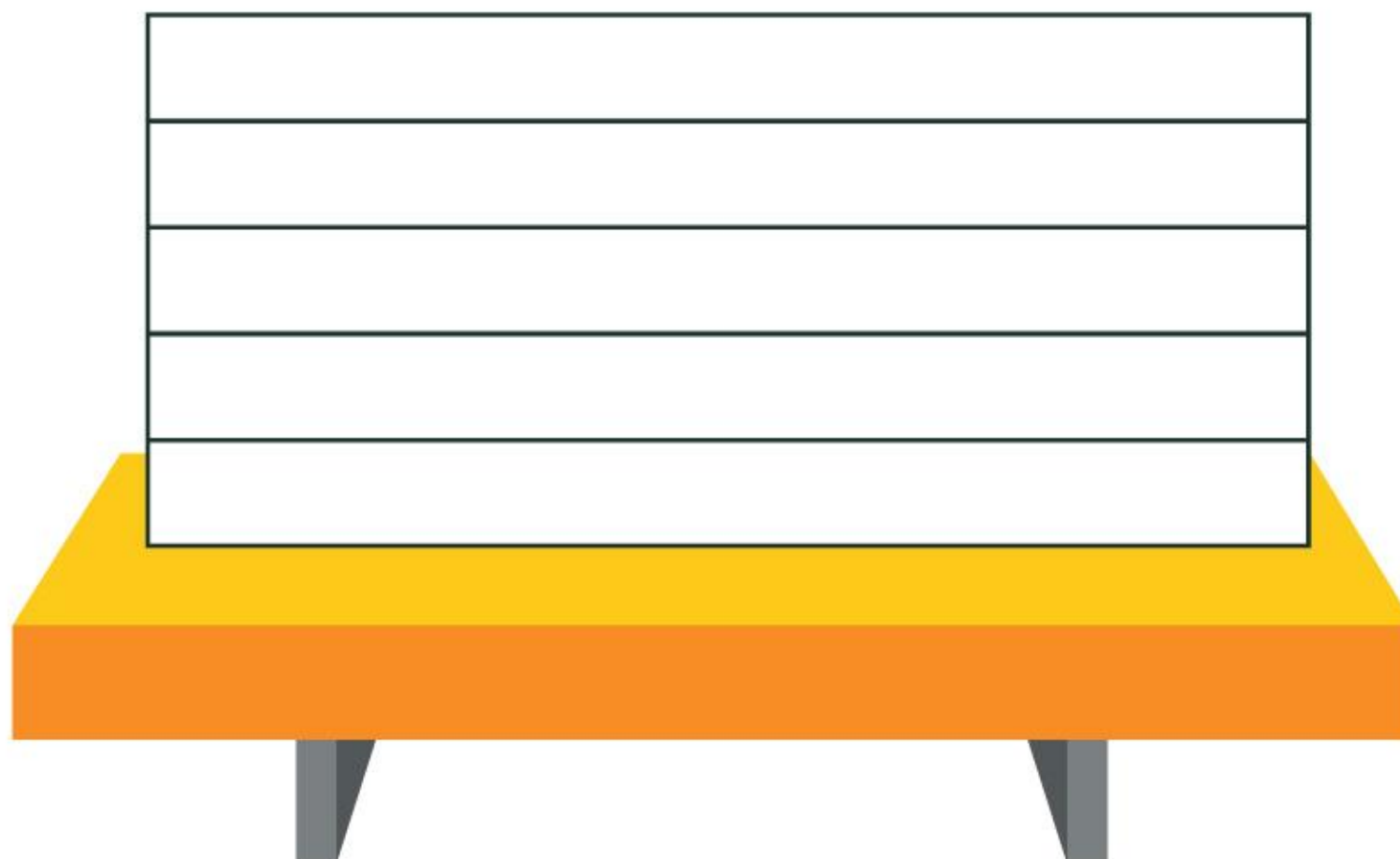
Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 53 66, faks: 41 366 33 02
e-mail: kontakt@mac.pl, <http://www.mac.pl>

Spis treści

Muzyczne kartki z podróży	5
Wartości rytmiczne nut i pauz	6
<i>Odlotowa szkoła</i>	8
O instrumentach perkusyjnych	10
<i>Kuba perkusista</i>	12
Sprawdź swoje wiadomości – Instrumenty perkusyjne	17
Muzycznie o jesieni	19
Czy muzyce potrzebny jest rytm?	21
Sprawdź swoje wiadomości – Wartości rytmiczne nut i pauz	24
Kilka dźwięków, a tyle melodii	26
Sprawdź swoje wiadomości – Nazwy dźwięków gamy C-dur	29
Twórcy i wykonawcy muzyki	31
Kiedy wiatr na soplach gra	34
Oberek, kujawiak, mazur	38
<i>Kujawiak</i>	40
Dzień dobry, panie Chopinie	41
<i>Życzenie</i>	41
Sprawdź swoje wiadomości – Twórcy i wykonawcy muzyki	44
Wiosenne melodie	46
<i>Spóźniona wiosna</i>	46
Wolno-szybko, głośno-cicho	49
<i>Wesoły pociąg</i>	50
Na krakowską nutę	53
Sprawdź swoje wiadomości – Polskie tańce narodowe	55
Samouczek gry na flecie podłużnym	57
Melodie na flet podłużny	60
Notatki muzyczne	63

Muzyczne kartki z podróży

- 1 Uzupełnij „Kącik melomana”. Zapisz poniżej tytuły utworów muzycznych wysłuchanych na lekcji oraz nazwiska ich kompozytorów. Wpisz również tytuły utworów, które kojarzą Ci się z latem i wakacyjnymi wspomnieniami.

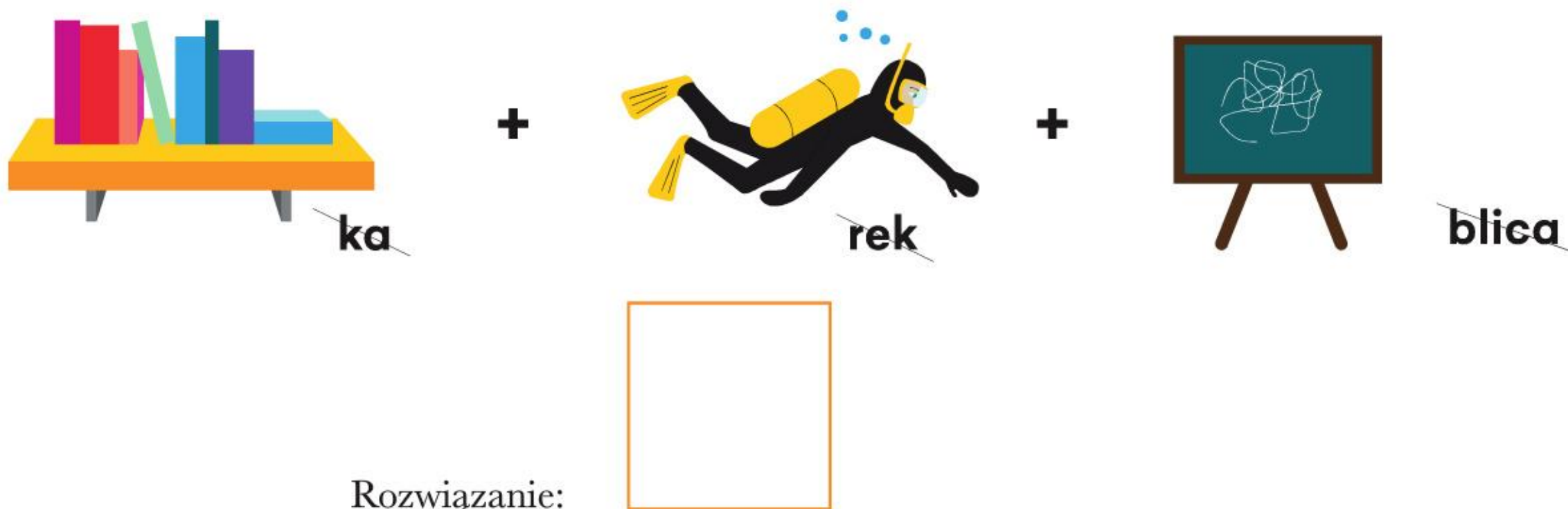
- 2 Zaprojektuj pocztówkę, która wyrazi nastrój podróży zilustrowanej przez kompozytora utworem muzycznym, którego wysłuchałeś na lekcji.

Kompozytor:

Tytuł utworu:

Wartości rytmiczne nut i pauz

- 1 Rozwiąż rebus. Hasło zapisz w wyznaczonym miejscu za pomocą znaku graficznego.

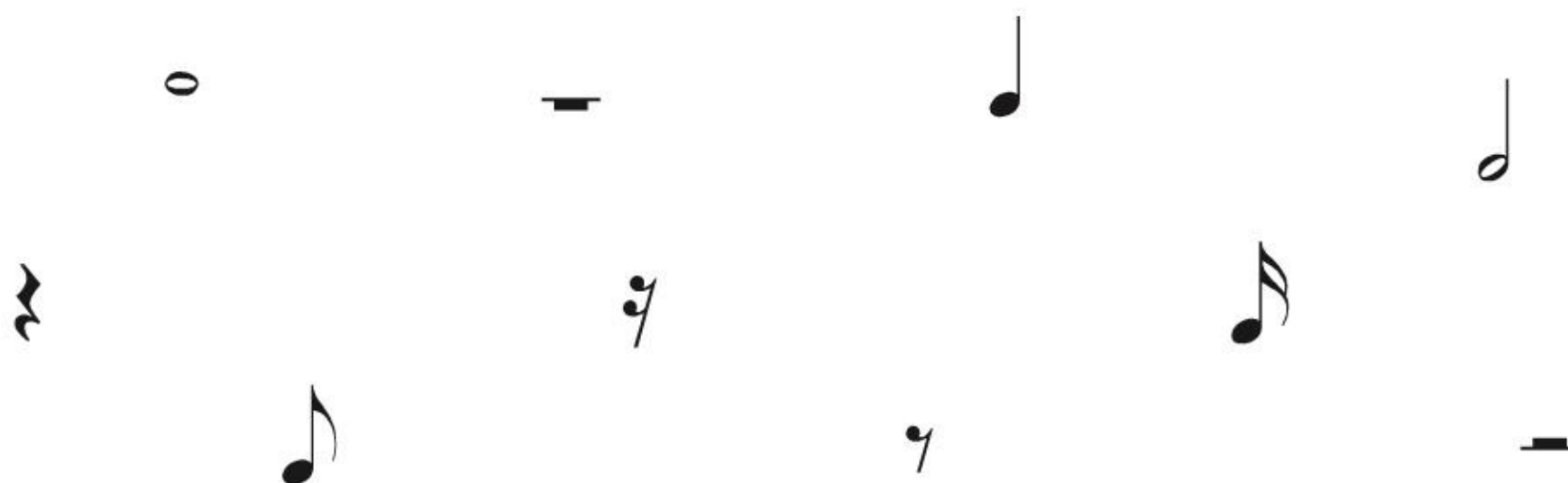
- 2 Odszukaj w zapisie muzycznym szesnastki i pauzy szesnastkowe, następnie otocz je pętlą.

Dla Elizy

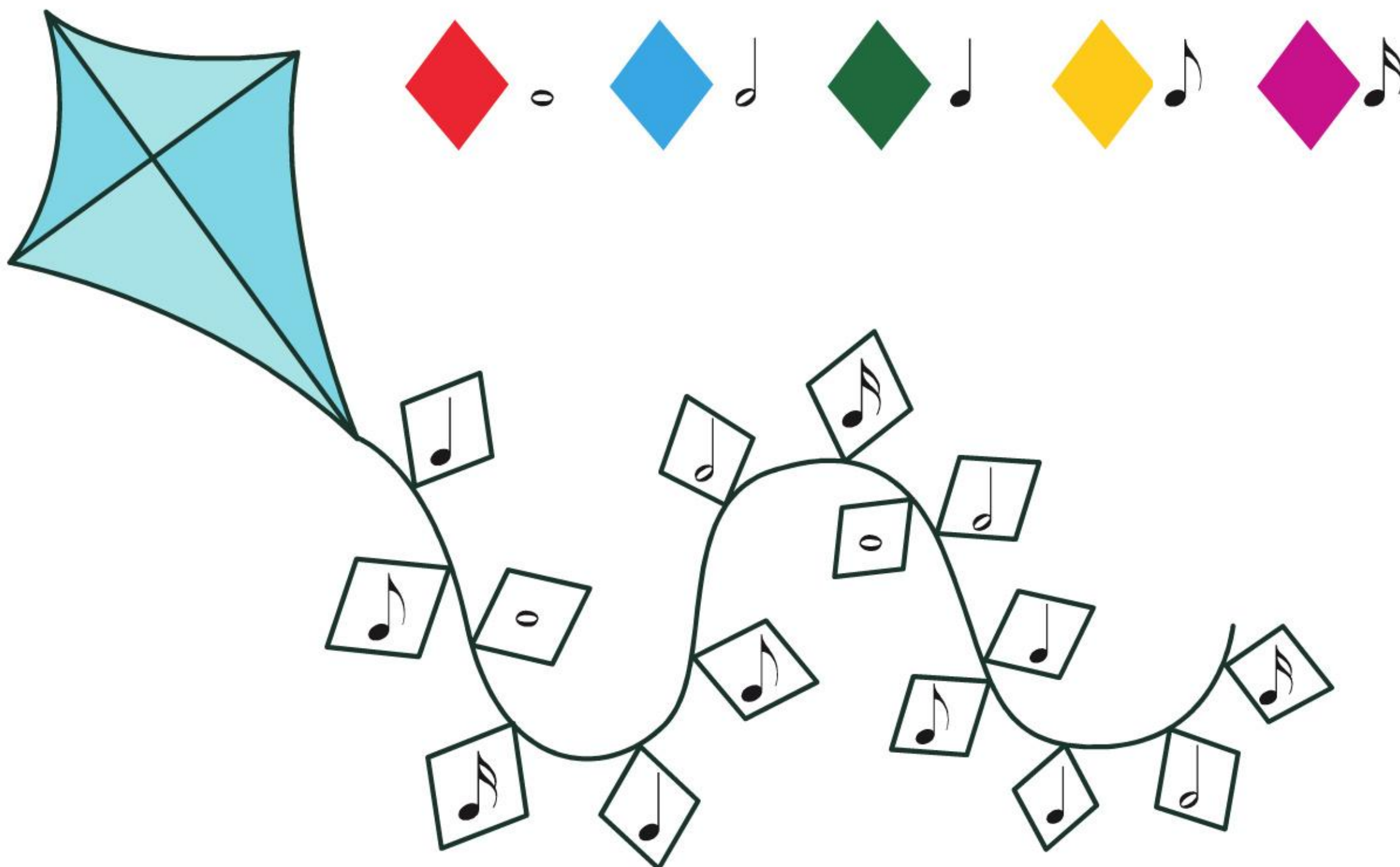
Ludwig van Beethoven

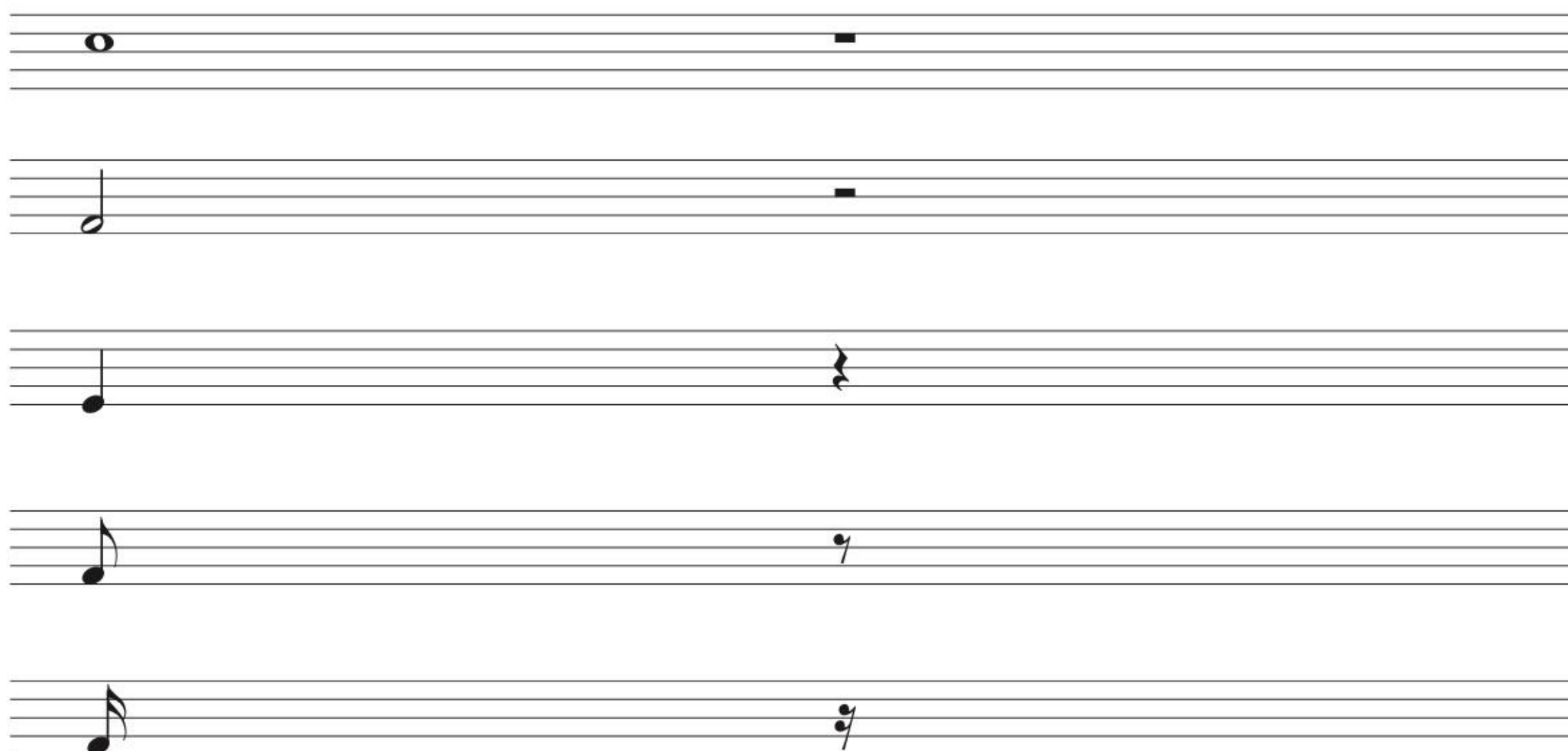
- 3 Połącz liniami pauzy z odpowiadającymi im pod względem czasu trwania wartościami rytmicznymi nut.

- 4 Pokoloruj ogon latawca według podanego wzoru.

- 5 Poćwicz pisownię znaków rytmicznych nut i pauz.

- 6 Zaśpiewaj piosenkę *Odlotowa szkoła* (s. 8). Oddaj ruchem i głosem jej wesoły nastrój oraz żartobliwy tekst.

Odłotowa szkoła

Muzyka: Mirosław Ziąber
Słowa: Jadwiga Koczanowska

wesoło
średnio głośno

Tu nie ma miej-sca na nu - dę,
Jes - teś-my ta - cy zwy - czaj - ni,
na smu - tki też tu nie po - ra,
wad ma - my wię - cej niż za - let,
bo to jest szko - ła nie - zwy - kła,
o - ce - ny też bar - dzo róż - ne,
to na - sza szko - ła we - so - ła.
a - le po - my - sły - wspania - łe.
Ref. To jest na - sza su - per -
na - sza su - per -
szko - ła, ta - ka ma - ło kon - flik - to - wa, naj - we -
szko - ła, na - sza szko - ła od - lo - to - wa, sym - pa -
sel - sza, sym - pa - ty - czna, ko - lo - ro - wa.
ty - czna, naj - we - sel - sza, ko - lo -
To jest - ro - - - wa.

1. Tu nie ma miejsca na nudę,
na smutki też tu nie pora,
bo to jest szkoła niezwykła,
to nasza szkoła wesoła.

Jesteśmy tacy zwyczajni,
wad mamy więcej niż zalet,
oceny też bardzo różne,
ale pomysły wspaniałe.

Refren:

To jest nasza superszkoła,
taka mało konfliktowa,
najweselsza, sympatyczna,
kolorowa.

To jest nasza superszkoła,
nasza szkoła odłotowa,
sympatyczna, najweselsza,
kolorowa.

2. Pan, który uczy przyrody,
panie od innych przedmiotów
mają niełatwe zadanie
i sporo z nami kłopotów.

Lecz chociaż trudno ogarnąć
taką gromadę, jak nasza,
to chyba trochę nas lubią
i my ich także, rzecz jasna.

Refren:

To jest nasza superszkoła...

7 Pokoloruj listek umieszczony przy takcie, który występuje w zapisie nutowym piosenki
Odlotowa szkoła.

O instrumentach perkusyjnych

- 1 Wśród liter ukryte są nazwy instrumentów perkusyjnych. Odszukaj je, zakreśl pionowo i poziomo, następnie wypisz w wyznaczonym miejscu.

K	A	S	T	A	N	I	E	T	Y	M	K	D
O	T	B	A	Ł	G	C	G	O	N	G	S	Z
C	A	Ę	L	K	O	Ł	A	T	K	A	Y	W
I	M	B	E	W	E	R	B	E	L	O	L	O
O	B	E	R	M	E	T	A	L	O	F	O	N
Ł	U	N	Z	M	A	R	I	M	B	A	F	K
G	R	Z	E	C	H	O	T	K	A	P	O	I
D	Y	B	E	W	I	B	R	A	F	O	N	A
I	N	R	M	A	R	A	K	A	S	Z	T	U

metalofon,

- 2 Uzupełnij brakujące litery w nazwach instrumentów perkusyjnych. Wpisane litery utworzą nazwę kolejnego instrumentu z tej grupy. Poszukaj o nim informacji i zapisz je poniżej.

KAS NIETY

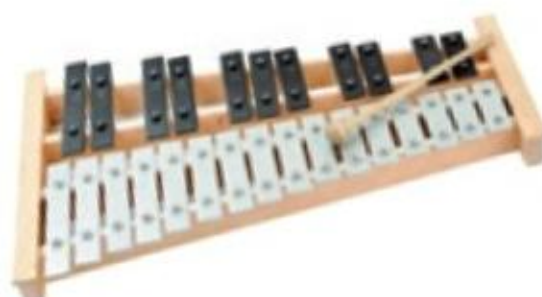
ARIM A

DZWONY R OWE

JANCZAR

WIBRAFO

- 3 Utwórz za pomocą pętli dwa zbiory instrumentów perkusyjnych – o określonej wysokości dźwięku i nieokreślonej wysokości dźwięku.

- 4 Określ, jakie jest źródło dźwięku przedstawionych instrumentów. Zapisz przy każdym z nich literę **m** (membranofon) lub **i** (idiofon).

- 5 Zaśpiewaj piosenkę *Kuba perkusista* (s.12). Zaimprovizuj do jej refrenu rytmiczny akompaniament wykonywany gestodźwiękami.

Kuba perkusista

Muzyka: Mirosław Ziąber
Słowa: Jadwiga Koczanowska

wesoło
średnio głośno

c *B* *c* *B*

Nasz Ku-ba bę-dzie per - ku - si - sta, wie o tym ka-żdy, kto go zna.
W do-mu wy-gry-wa na czym mo - że, zaw-zię-cie wy-stu-ku-jąc rytm.

Es *Es* *B* *f* 1. *G* 2. *G*

Ćwi-czy od ra - na do wie-czo - ra, a wiel-ki ta - lent chło-pak ma. drży.
Cza-sem ro-dzin-ka pro-te - stu - je, bo ca - ły dom w po-sa-dach

głośno
Es *As* *f* *B* *Es* *As*

Ref.: Ku - ba per-ku - si - sta, na-szej kla - sy du - ma, bę - dzie kie - dyś sław - ny,

F *B* *Es* *As*

wszy - scy wie - rzą w to. Przed nim wiel - ka sła - wa,

f *B* *As* *Es* *f* *B* *Es*

wszy-stkie sce - ny świa - ta, w bla-sku ju - pi - te - rów bę-dzie dla nas grał.

1. Nasz Kuba będzie perkusistą,
wie o tym każdy, kto go zna.
Ćwiczy od rana do wieczora,
a wielki talent chłopak ma.

W domu wygrywa na czym może,
zawzięcie wystukując rytm.
Czasem rodzinka protestuje,
bo cały dom w posadach drży.

Refren:

Kuba perkusista,
naszej klasy duma,
będzie kiedyś sławny,
wszyscy wierzą w to.
Przed nim wielka sława,

wszystkie sceny świata,
w blasku jupiterów
będzie dla nas grał.

2. Perkusja to jest jego żywioł,
On jest szczęśliwy, kiedy gra.
Jemu nie znudzi się to nigdy,
Kuba artystą jest, to fakt.

Nasz Kuba na perkusji zagra
w szkolnym zespole lada dzień.
Podziwiać będą go dziewczyny,
a zwłaszcza Ania z czwartej B.

- 6 Odszukaj w zestawie perkusyjnym instrumenty: talerz, tom-tomy, werbel, hi-hat, bęben basowy, stojący tom. Zapisz ich nazwy w wyznaczonych miejscach.

- 7 Wystukaj prawą i lewą ręką o blat ławki podane rytmy.

1	2	1	2	1	2	1	2
P L	P L	P L	P L	P L	P L	P L	P L
L P	L P	L P	L P	L P	L P	L P	L P

P L	P L	P L	P L	P L	P L	P L	P L
L P	L P	L P	L P	L P	L P	L P	L P

- 8 Słuchając utworu F. J. Gossec *Gawot*, zagrajcie na instrumentach perkusyjnych. Skorzystajcie z graficznej partyturki.

Gawot

Opracowanie: Joanna Szejnabis-Zdyb, Anna Pawłowska

4/4

Opisy użytych piktogramów:

marakasy

kastaniety

dREWIEŃKO AKUSTYCZNE

bęberek

tamburyn

talerze

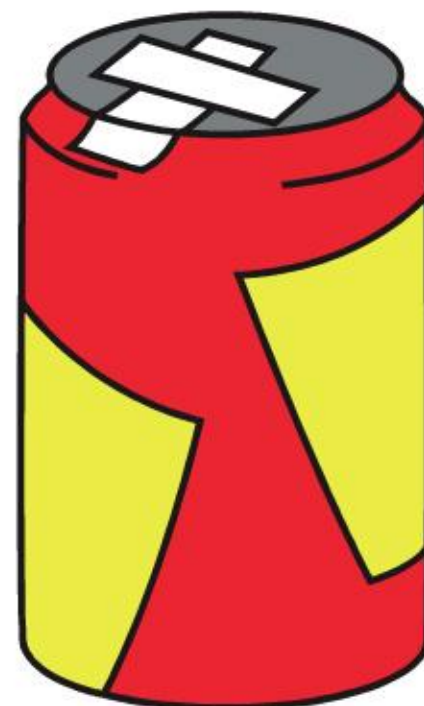
trójkąt

- 9 Zbuduj wybrany instrument perkusyjny o nieokreślonej wysokości dźwięku. Wykorzystaj dostępne materiały, np. puszki, pudełka, ziarna zbóż, drobne kamyczki, piasek. Na powstałym instrumencie zaimprovizuj akompaniament do wybranej piosenki.

Grzechotka

Materiały: puszka po napoju, taśma samoprzylepna lub plastelina, kasza, piasek lub drobne kamyczki.

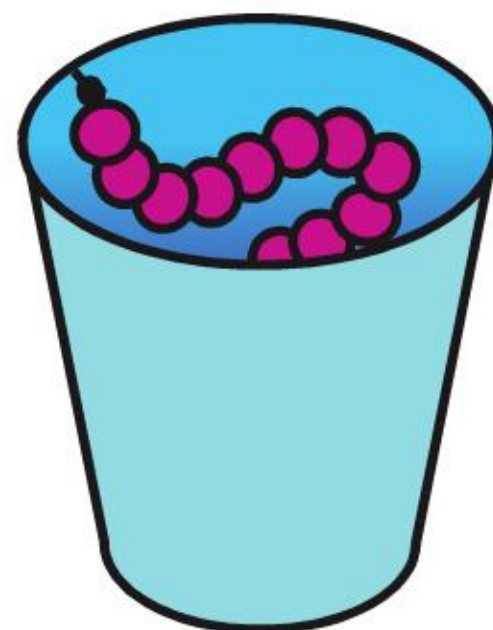
Wykonanie: do pustej puszki po napoju wsyp kaszę, piasek lub drobne kamyczki do około 1/3 wysokości. Zaklej otwór taśmą lub plasteliną. Możesz ozdobić puszkę, oklejając ją kolorowym papierem lub nalepkami. Aby wydobyć dźwięk z tego instrumentu, wystarczy nim potrząsnąć.

Terkotka

Materiały: kubek po jogurcie, kawałek sznurka, gwóźdź, koraliki.

Wykonanie: w środku denka kubka po jogurcie ostrożnie zrób gwoździem małą dziurkę. Przewlec przez nią kawałek sznurka. Na jednym jego końcu zawieś koraliki, tak aby zwisały swobodnie w środku kubeczka (zawiąż supełek na końcu sznurka, aby korale się nie zsunęły). Na drugim końcu zawiąż duży supeł, dzięki temu sznurek nie wpadnie do środka kubka. Potrząsając kubeczkiem na boki, uzyskasz terkoczący dźwięk.

Brzękadełko

Materiały: kapsle, gwóźdź, młotek, giętki drut, kolorowy sznurek lub taśma.

Wykonanie: przy pomocy młotka i gwoździa ostrożnie zrób dziurki w środku kapsli. Przewlec przez nie drut i złóż jego końce. Owiń miejsce łączenia sznurkiem lub taśmą. Kiedy potrząsniesz instrumentem, usłyszysz terkoczący dźwięk.

Pomysł na instrument perkusyjny

Nazwa instrumentu:

Potrzebne materiały:

Instrukcja wykonania:

Projekt instrumentu:

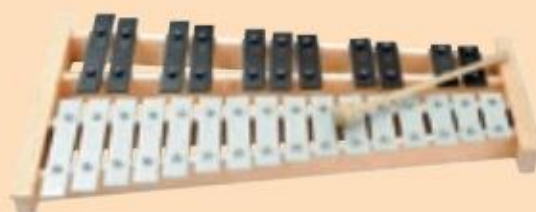

Sprawdź swoje wiadomości

Instrumenty perkusyjne

- 1** Określ, jakie instrumenty perkusyjne przedstawiono na zdjęciach. Zapisz ich nazwy w wyznaczonych miejscach.

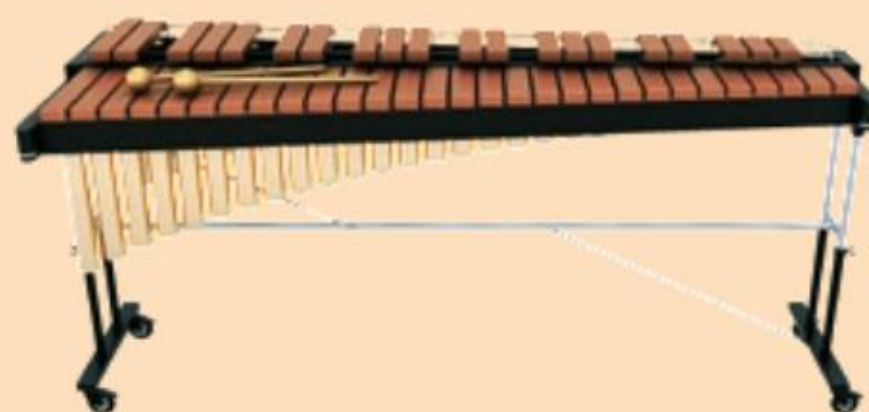

- 2** Rozpoznaj instrumenty i dopasuj do nich właściwe opisy. Wpisz w okienka odpowiednie litery.

- A. Jest to instrument orkiestrowy. Dźwięk wydobywa się z niego przez uderzanie w membranę pałkami z filcowymi główkami. Można go stroić na różną wysokość za pomocą nożnego pedału lub ruchomego koła.
- B. Jest instrumentem perkusyjnym składającym się z małego bębenka z metalowymi blaszkami. Dźwięk wydobywa się z niego, uderzając dłonią w membranę lub potrząsając instrumentem.
- C. Jest odmianą bębenka, w którym rozciągnięto w poprzek membrany metalową taśmę ze skręconymi strunami. Pod wpływem uderzania pałkami w membranę struny wprowadzane są w drgania i wydają terkoczący dźwięk.

3 Otocz pętlą instrumenty o określonej wysokości dźwięku.

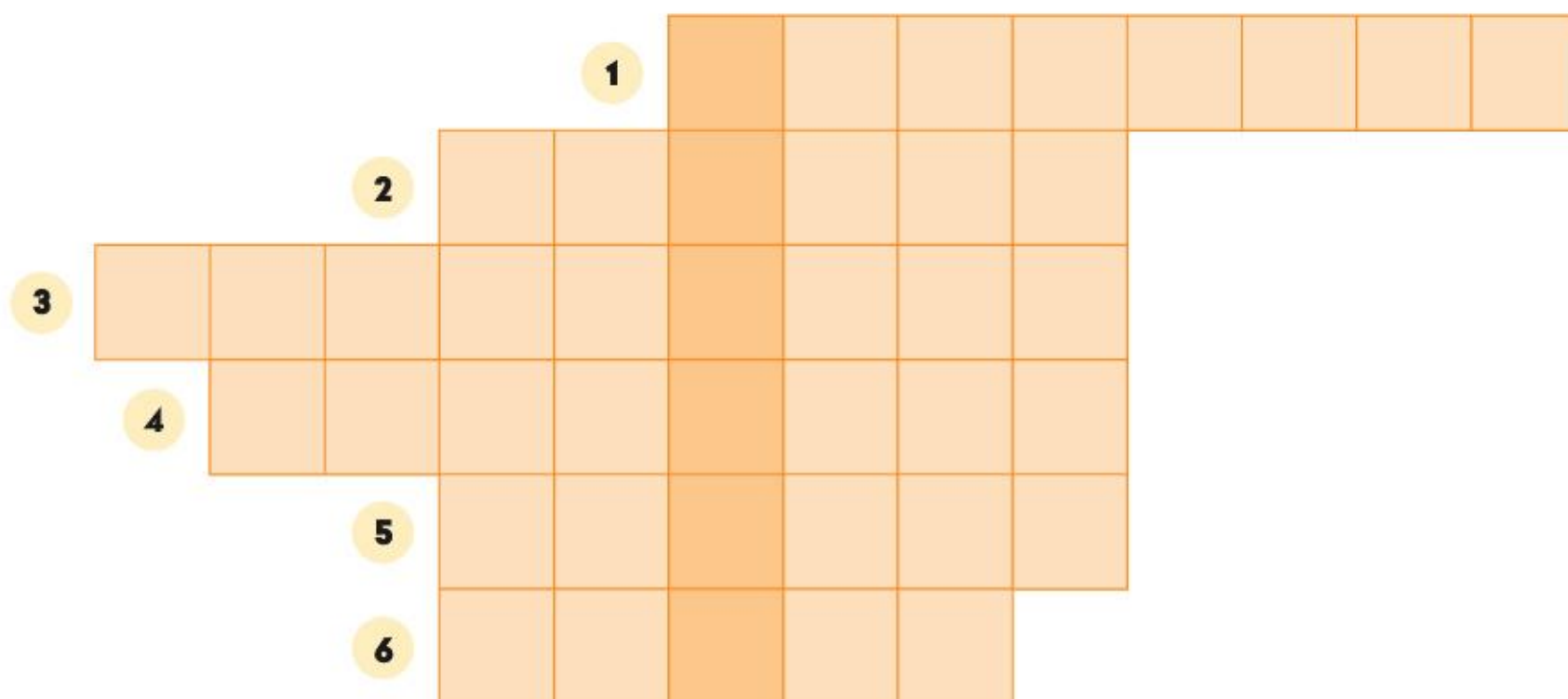

4 Otocz pętlą membranofony.

Muzycznie o jesieni

- 1 Rozwiąż logogryf. Litery w oznaczonych polach czytane pionowo utworzą rozwiązanie.

1. Instrument perkusyjny zbudowany z małych dzwoneczków umocowanych na uchwycie w kształcie drewnianej pałki.
2. Wartość rytmiczna, której czas trwania jest taki sam jak dwóch szesnastek.
3. Duży zespół instrumentalny, koncertujący w filharmonii.
4. Muzyk grający na fortepianie.
5. Znak graficzny oddzielający od siebie takty.
6. Np. polonezy, walce, krakowiaki.

Hasło: _____

- 2 Naśladujcie głosem odgłosy natury i umuzycznijcie nimi treść wiersza *Jesień*.

*Wieje wiatr, zimny wiatr
strąca z drzew kasztany,
coraz ciszej słyszeć
w górze lecące bociany.*

(szszsz.....)

(pac, pac, pac...)

(coraz ciszej: kle, kle, kle...)

*Wieje wiatr, zimny wiatr
i szeleszczą liście,
o poranku i wieczorem
coraz bardziej mgliście.*

(szszsz.....)

(szu, szu, szu....)

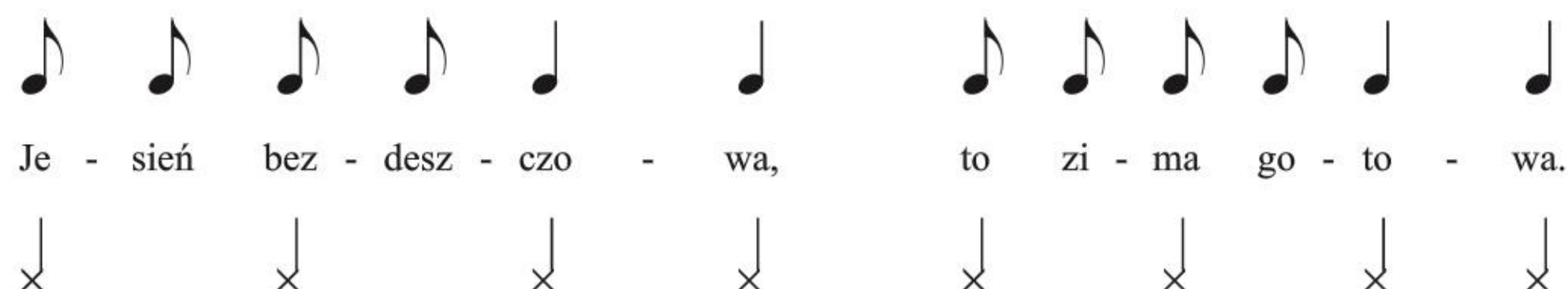
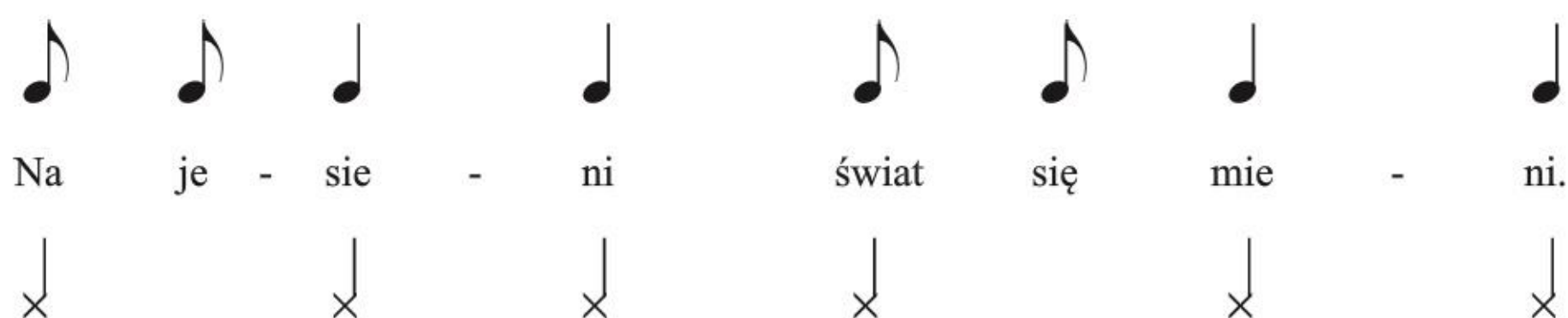
(szeptem: ułaaa – mgła, ułaaa – mgła)

*Krople deszczu cicho grają
na mym parapecie.
Choć jest jesień,
każdy cicho wzdycha już o lecie.*

(kap, kap, kap...)

(uuch lato, uuch lato)

- 3 Powiedz rytmicznie przysłowia o jesieni, jednocześnie wystukując rytm ćwierćnutowy.

- 4 Ułóż własną melodię do wybranego fragmentu wiersza i zaśpiewaj powstały utwór.

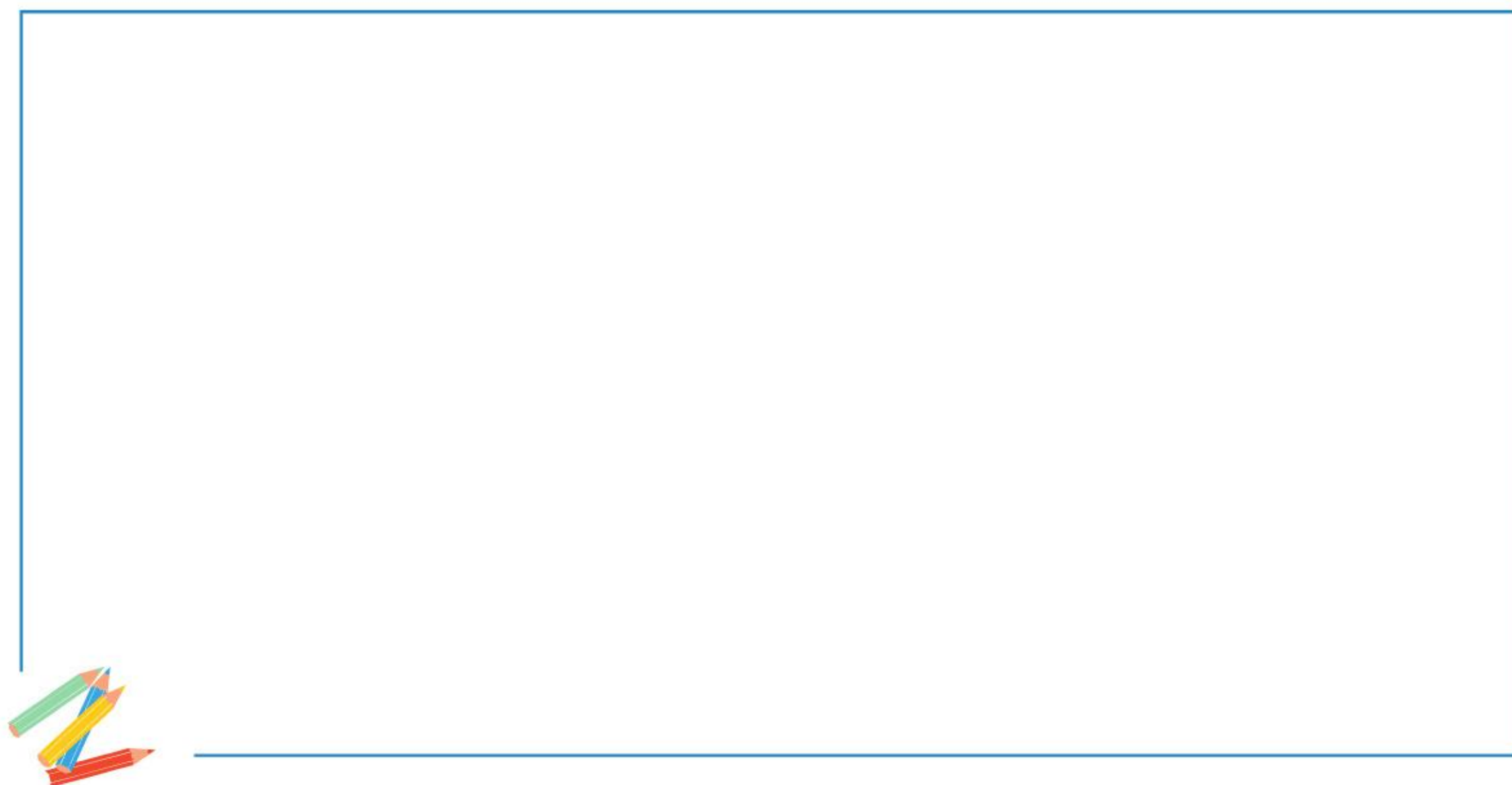
*Usiadł listek na drzewie,
kiedy odleci – nie wie.
Piórka złote nastroszył,
bo jesień podmuchem go płoszy.*

Józef Ratajczak

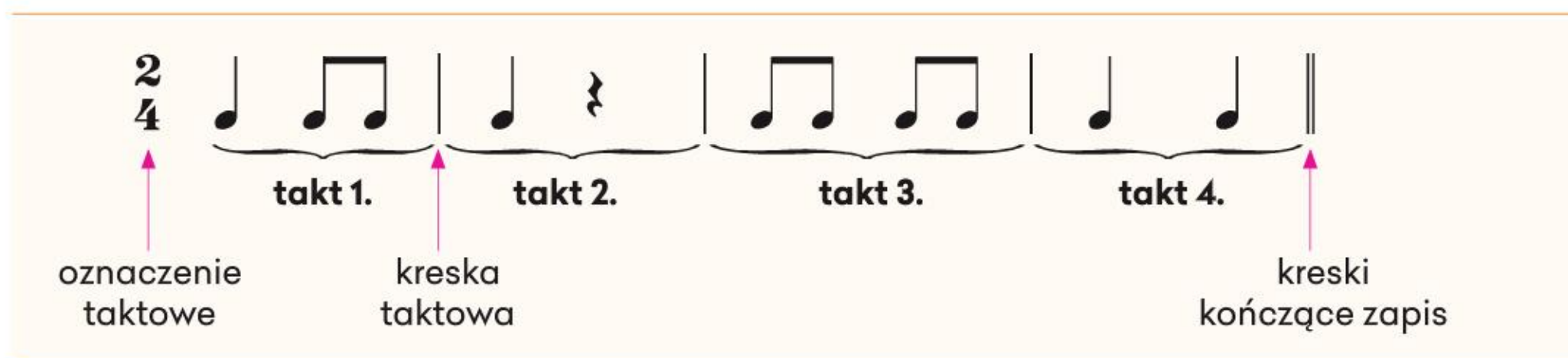
*Brzozie, topoli, grabowi, lipie
Wiatr zrywa liście i sypie, sypie.
A czasem z góry lecą znienacka
Kasztany, lśniące, brunatne cacka.*

Leopold Staff

- 5 Słuchając utworu Antonia Vivaldiego *Koncert nr 3 F-dur Jesień*, część 1 *Allegro*, wykonaj pracę plastyczną o tematyce jesiennej. Podkreśl kolorystyką nastrój i charakter muzyki.

Czy muzyce potrzebny jest rytm?

- 1 Z rozsypanki literowej ułóż wyrazy i połącz je z właściwymi definicjami.

Y R M T

Jest jednym z podstawowych elementów muzyki.

A Y T K T

Porządkuje ugrupowania rytmiczne za pomocą regularnie powtarzających się akcentów metrycznych.

T M U E R M

Najkrótsze odcinki muzyczne.

- 2 Zapisz w wyznaczonych miejscach nazwy poszczególnych elementów rytmu (takt, oznaczenie taktowe, kreska taktowa).

- 3 Przekreśl wyrazy wprowadzające fałsz w podanych zdaniach.

W takcie $\frac{3}{8}$ podstawą miary taktu jest ósemka / ćwierćnuta.

W takcie $\frac{4}{4}$ podstawą miary taktu jest półnuta / ćwierćnuta.

- 4 Wpisz w okienka oznaczenia taktowe piosenek, których zapis nutowy znajdziesz w *Zeszycie ćwiczeń* na podanych stronach.

Kuba perkusista (s. 12)

Kujawiak (s. 40)

Życzenie (s. 41)

- 5 Wpisz w okienka prawidłowe oznaczenia taktowe, następnie wyklaszcz rytmy.

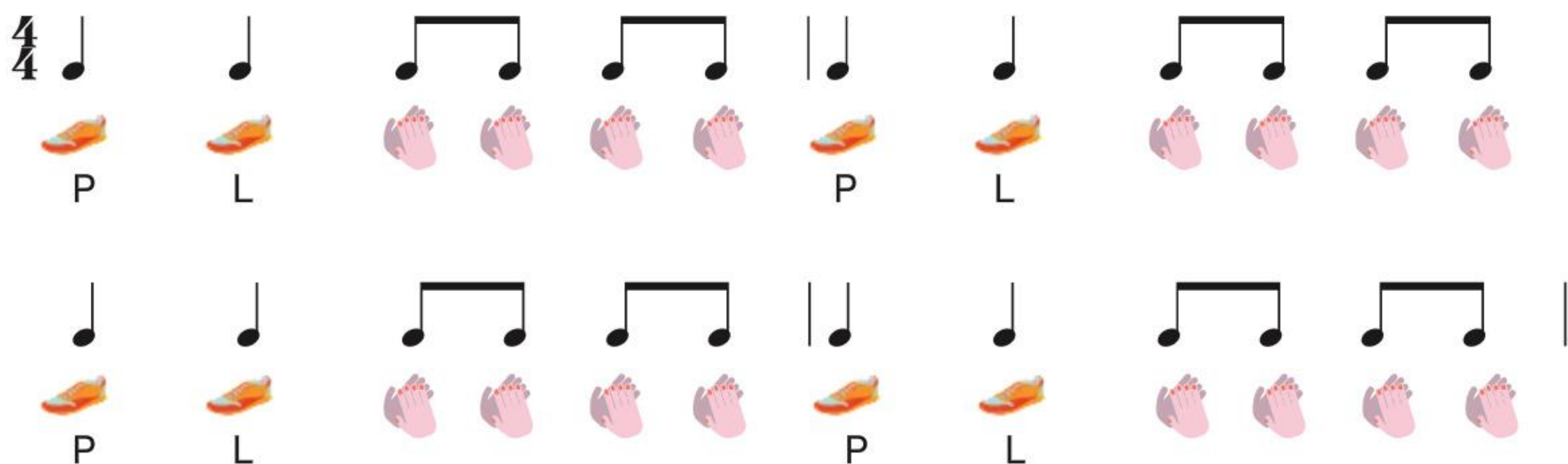
- 6 Podziel podane ugrupowania rytmiczne na takty, następnie wystukaj lub wyklaszcz rytmy.

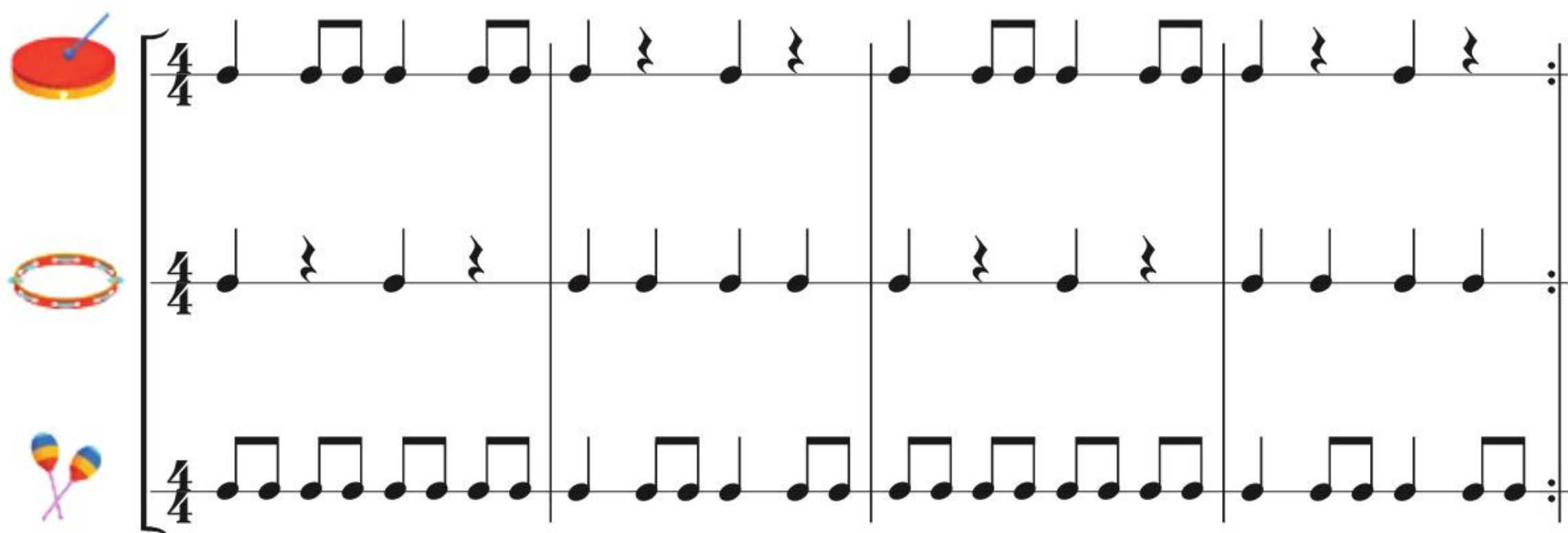
7 Odczytaj rytm za pomocą tataizacji.

8 Wystukaj i wyklaszcz podane rytmy.

9 Podzielcie się na trzy grupy. Zagrajcie na instrumentach poniższe rytmy.

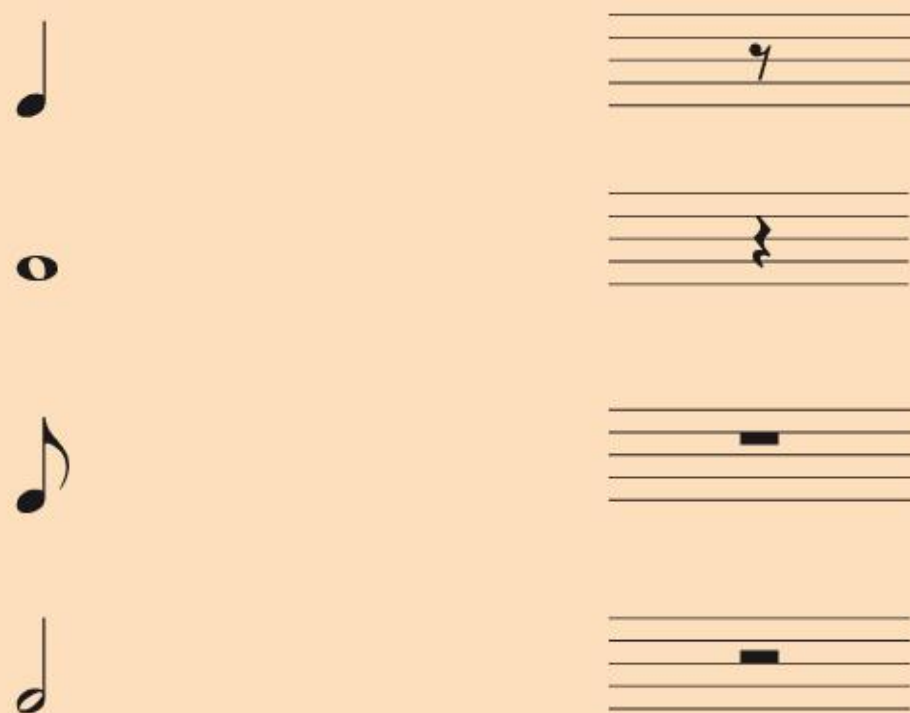
Sprawdź swoje wiadomości

Wartości rytmiczne nut i pauz

- 1 Uzupełnij rytmy brakującymi wartościami nut zgodnie z oznaczeniem taktowym.

- 2 Połącz liniami wartości nut z odpowiadającymi im pod względem czasu trwania pauzami.

- 3 Uzupełnij rytmy brakującymi wartościami pauz zgodnie z oznaczeniem taktowym.

- 4 Podziel szeregi rytmiczne na takty zgodnie z oznaczeniem taktowym.

- 5 Wpisz w okienka właściwe oznaczenia taktowe.

- 6 Oceń prawdziwość podanych zdań. Wpisz w okienko literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, jeśli zdanie jest fałszywe.

Rytm jest jednym z podstawowych elementów muzyki.

☐

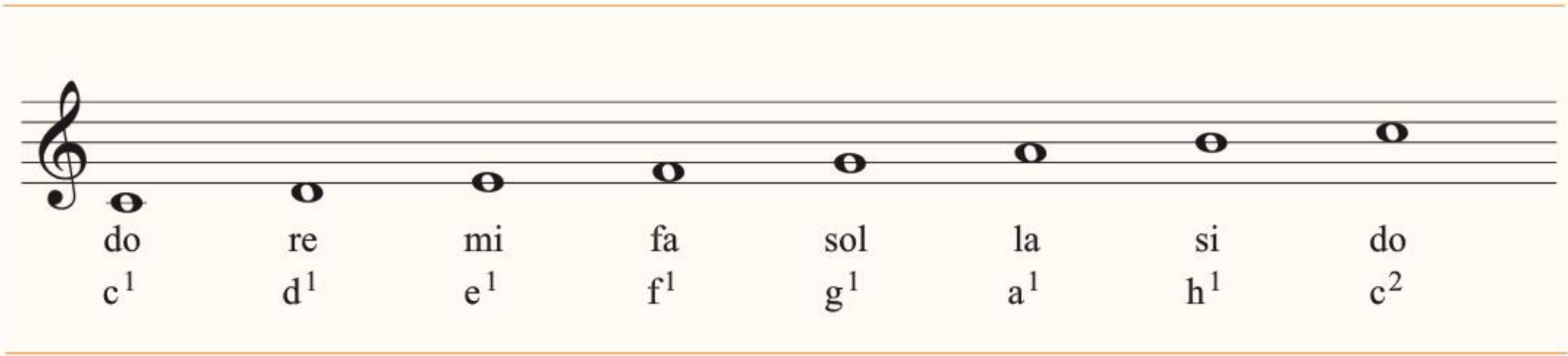
Czas trwania półnuty jest taki sam jak czterech ćwierćnut.

☐

Oznaczenie $\frac{2}{4}$ wskazuje, że w każdym takcie mogą wystąpić dwie ćwierćnuty lub nuty o równej im wartości rytmicznej.

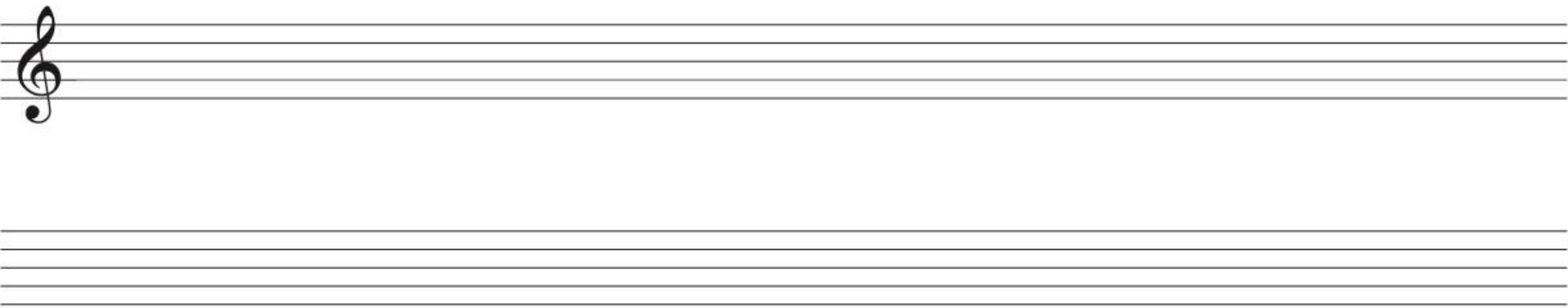
☐

Kilka dźwięków, a tyle melodii

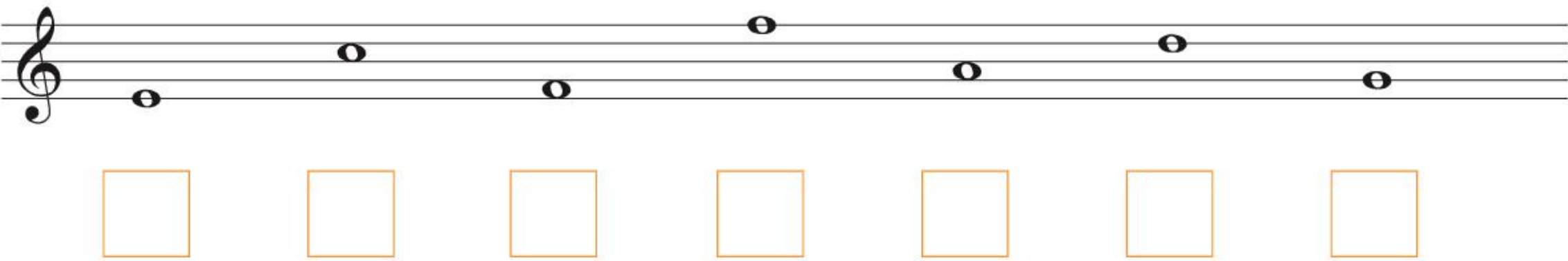
A musical staff in treble clef showing a C major scale. The notes are: do (C1), re (D1), mi (E1), fa (F1), sol (G1), la (A1), si (B1), and do (C2). Each note is a half note.

1 Poćwicz pisownię klucza wiolinowego.

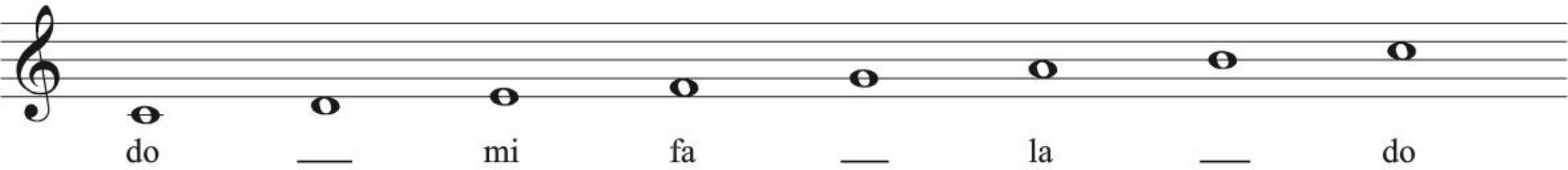
Two empty musical staves, one in treble clef and one in bass clef, for handwriting practice.

2 Na której linii lub którym polu pięciolinii zapisane są nuty? Wpisz w okienka właściwe cyfry.

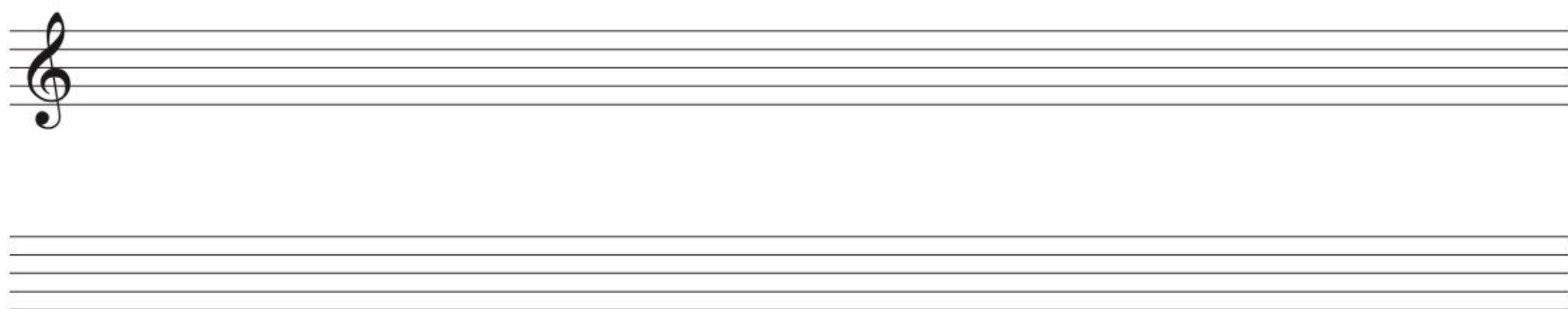
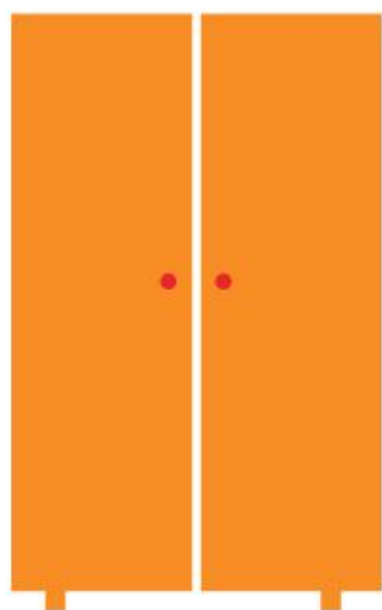
A musical staff in treble clef with six half notes. Below each note is an empty box for writing the line number. The notes are on lines 1, 2, 3, 4, 5, and 1 (from left to right).

3 Uzupełnij zapis gamy C-dur, następnie zaśpiewaj jej dźwięki solmizacją w górę i w dół.

A musical staff in treble clef for completing the C major scale. The notes are: do, —, mi, fa, —, la, —, do. The dashes represent missing notes.

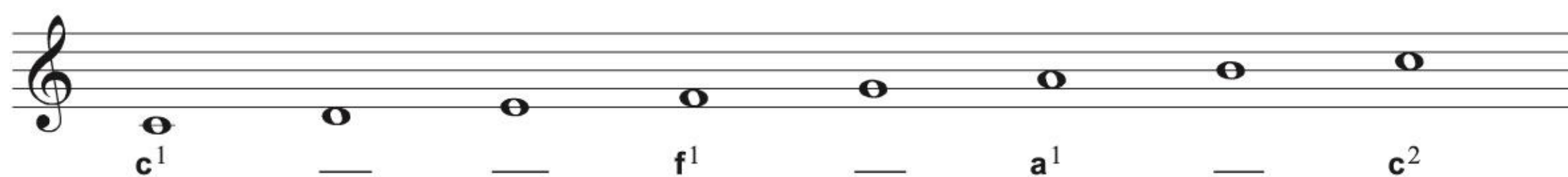
- 4 Odgadnij, jakie nazwy solmizacyjne nut ukrywają się w nazwach przedmiotów ukazanych na obrazkach. Napisz te nuty na pięciolinii.

- 5 Podpisz nuty nazwami solmizacyjnymi, następnie zaśpiewaj melodię.

- 6 Uzupełnij nazwy literowe dźwięków gamy C-dur, następnie zagraj gamę na dzwonkach lub flecie.

- 7 Podpisz nuty nazwami literowymi, następnie zagraj melodię na dzwonkach lub flecie.

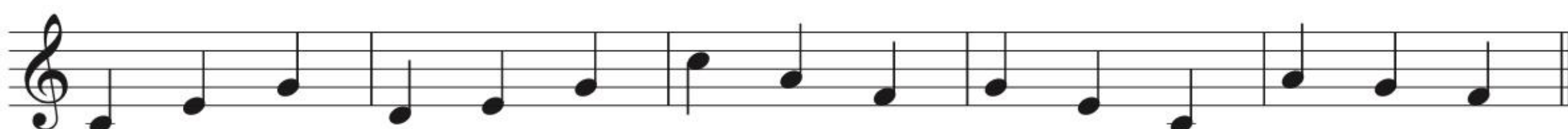

Trójdźwięk to akord zbudowany z trzech dźwięków oddalonych od siebie o tercję.

- 8 Uzupełnij brakujące nuty w trójdźwiękach, następnie zagraj dźwięki na instrumencie.

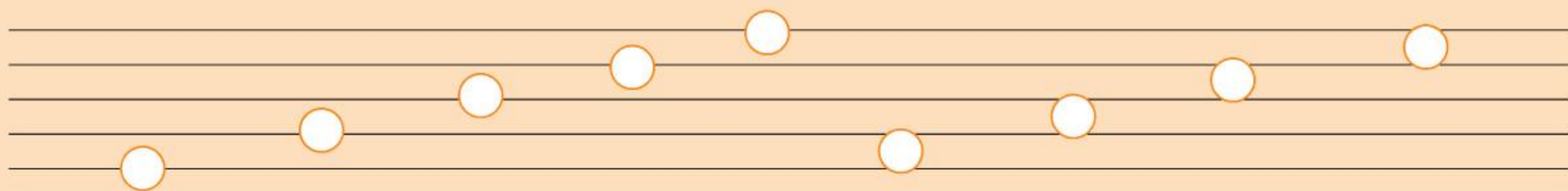
- 9 Podkreśl takty, w których występują trójdźwięki.

Sprawdź swoje wiadomości

Nazwy dźwięków gamy C-dur

- 1 Oznacz cyframi pola i linie pięciolinii.

- 2 Uzupełnij w gamie C-dur nazwy solmizacyjne i literowe.

- 3 Podpisz nuty nazwami literowymi.

Taniec pasterzy

melodia bułgarska

- 4

Oj, zwiesna dokoła

przyśpiewka z kieleckiego

żywo
średnio głośno

- 5

- 6

Twórcy i wykonawcy muzyki

1 Połącz liniami zdjęcia z nazwami wykonawców muzyki.

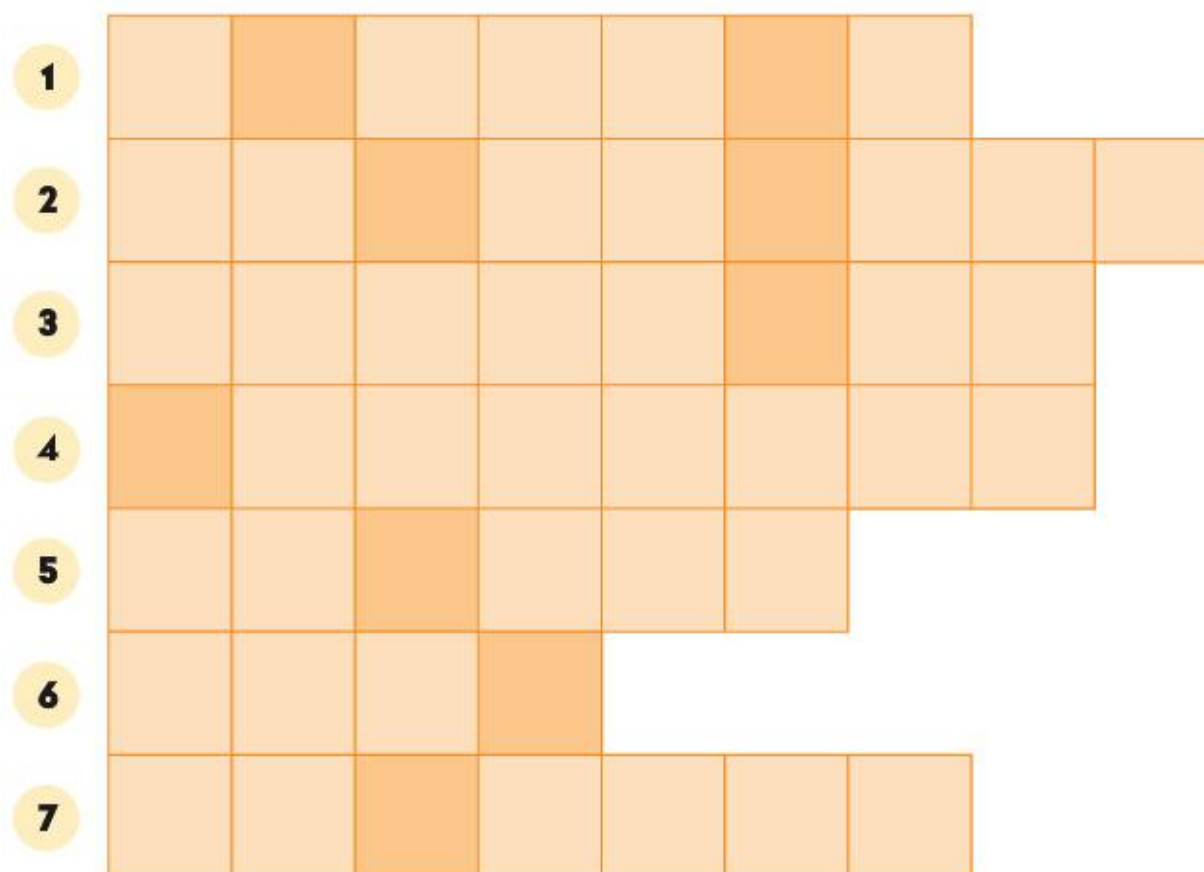
solista wokalista

pianista

chór

zespół kameralny

2 Rozwiąż krzyżówkę. Litery z oznaczonych pól utworzą rozwiązanie.

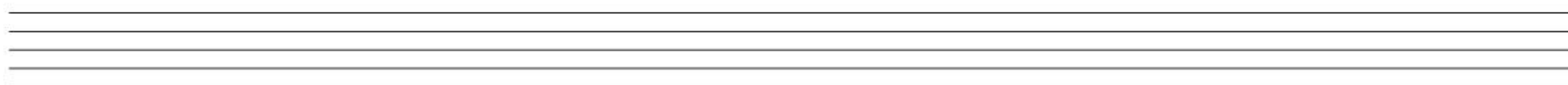
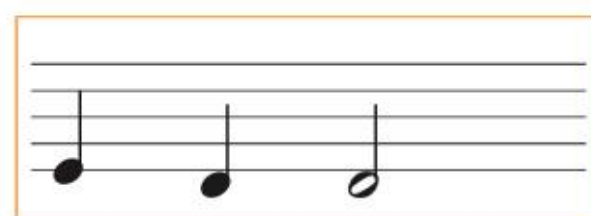
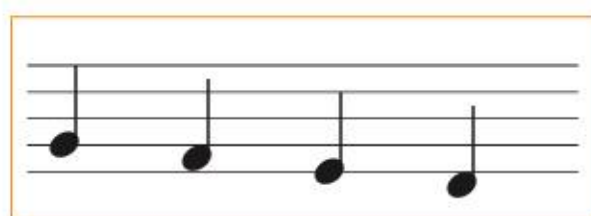
1. Muzyczny występ artystów.
2. Wykonawca repertuaru wokalnego.
3. Kieruje zespołami muzycznymi.
4. Gra na skrzypcach.
5. Pałeczka dyrygenta.
6. Duży zespół wokalny.
7. Zespół czterech instrumentalistów grających na skrzypcach, altówce i wiolonczeli.

Hasło: _____

- 3 Napisz, jak nazywają się muzycy przedstawieni na zdjęciach.

- 4 Ty również możesz zostać kompozytorem. Z podanych taktów ułóż kompozycję. Zapisz melodię na pięciolinii i zagraj powstały utwór na dzwonkach lub flecie.

- 5 Zostańcie wykonawcami-instrumentalistami i zagrajcie w grupach fragment utworu *Musette* Jana Sebastiana Bacha. Zwróćcie uwagę na tempo utworu oraz znaki artykulacyjne legato, staccato.

Musette

Jan Sebastian Bach

Grupa I *dość szybko*

głośno

Grupa II

cicho

- 6 Skomponuj krótką, kilkutaktową melodię, następnie zapisz ją na pięciolinii wartościami ćwierćnut.

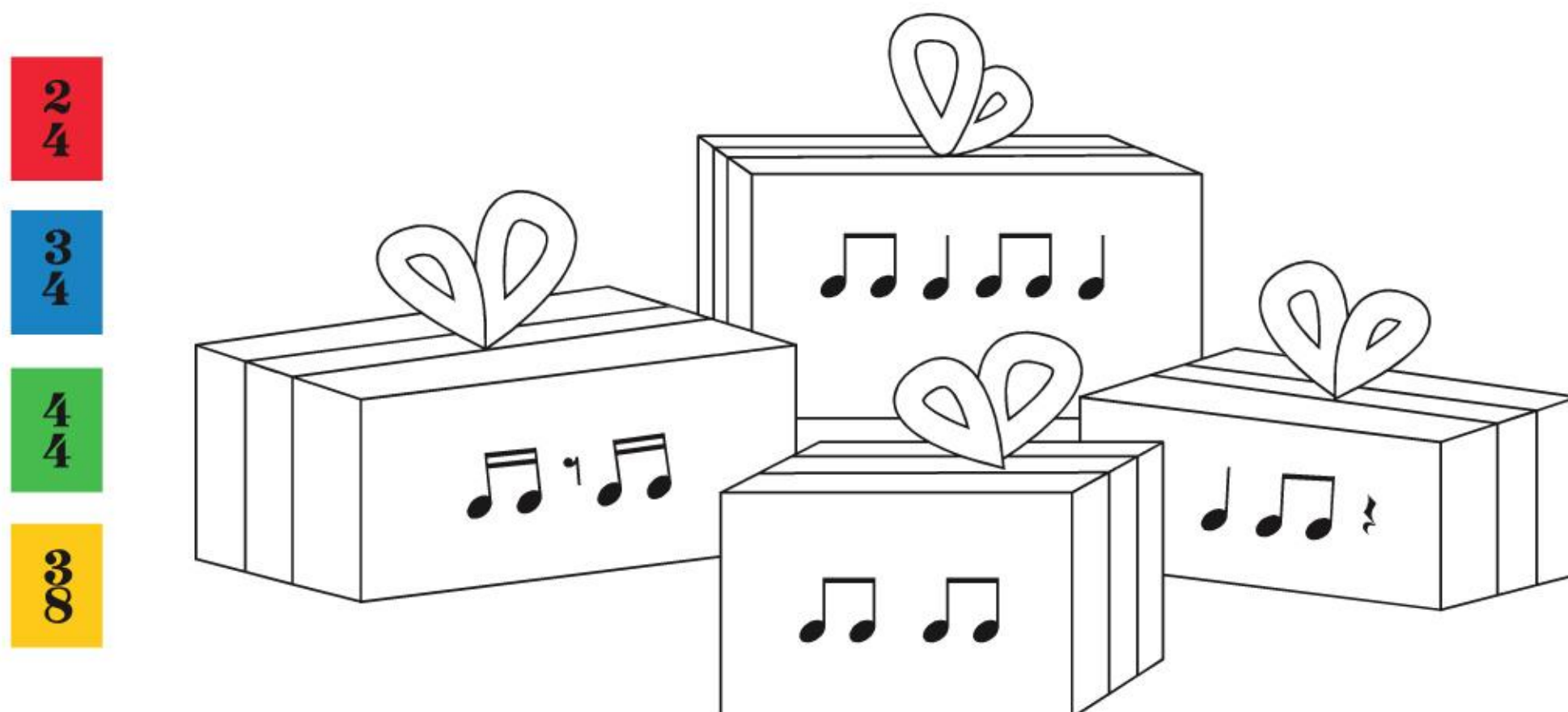
- Określ, w jakim metrum jest twoja melodia i ile liczy taktów.
- Wpisz oznaczenie taktowe za kluczem wiolinowym i podziel pięciolinię na odcinki taktowe.
- Zapisz melodię na pięciolinii.
- Zagraj swoją kompozycję na instrumencie, korzystając z zapisu muzycznego.

Kiedy wiatr na soplach gra

- 1 Ozdób choinkę nutami o różnych wartościach rytmicznych, tak by powstało „muzyczne drzewko”. W razie potrzeby skorzystaj z informacji zamieszczonych na s. 13 podręcznika.

- 2 Pokoloruj prezenty zgodnie z oznaczeniami taktowymi.

- 3 Napisz, jak nazywa się zwyczaj świąteczny przedstawiony na fotografii.

- 4 Zagraj na instrumencie świąteczną melodię *Raduj się świecie*. Zwróć uwagę na wartości nut z kropką, występujące w zapisie muzycznym.

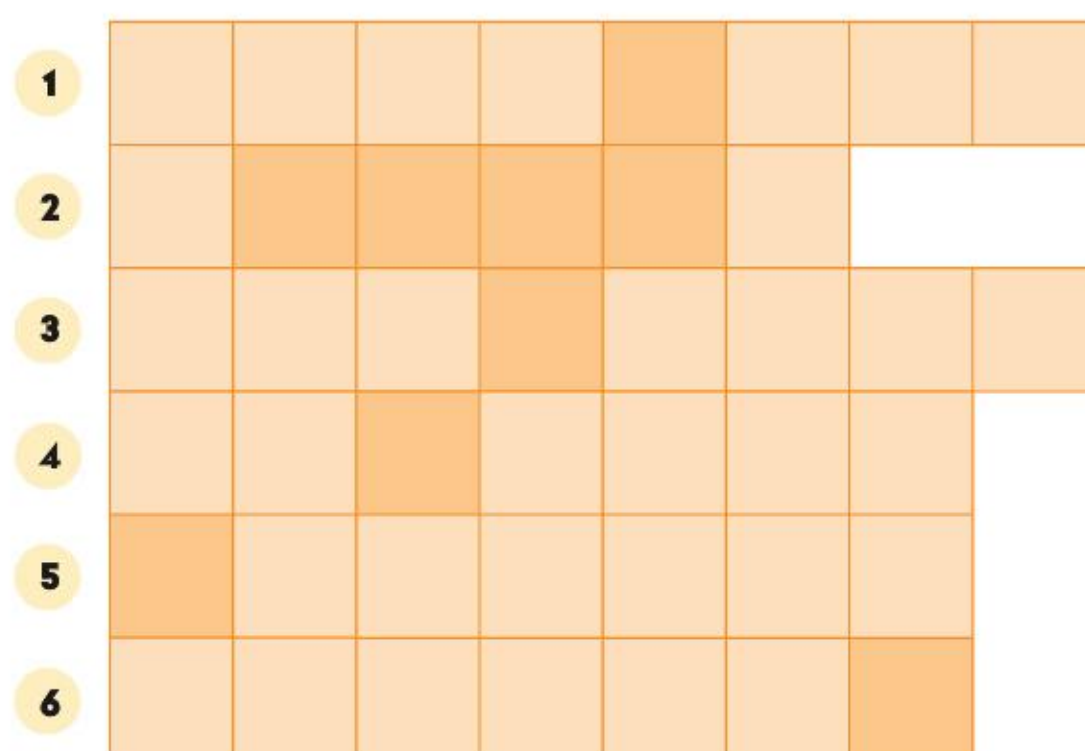
Raduj się świecie

Georg Friedrich Händel

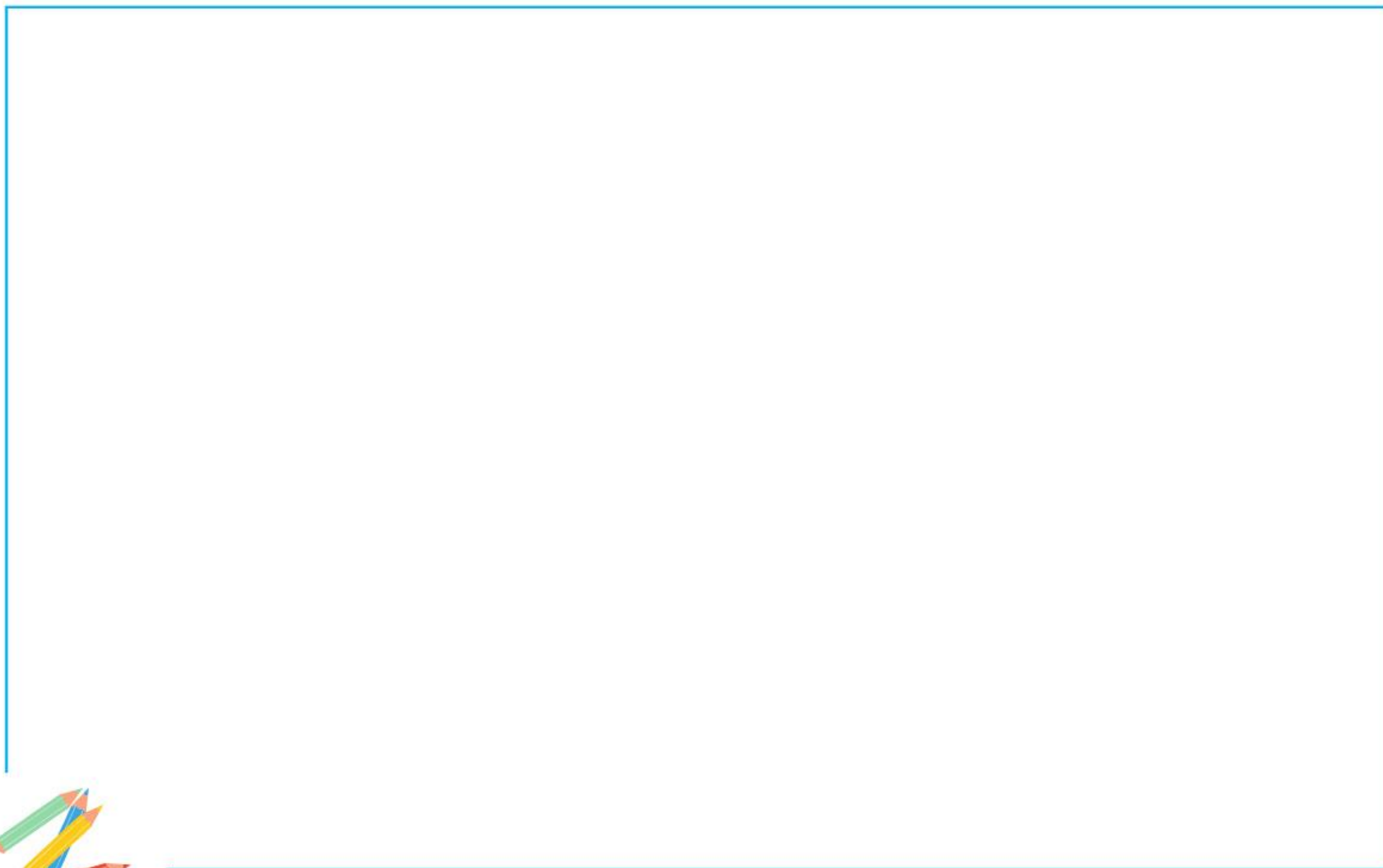
Kropka umieszczona przy nucie lub pauzie przedłuża czas jej trwania o połowę wartości rytmicznej.

- 5 Rozwiąż krzyżówkę. Litery z oznaczonych krutek utworzą hasło – przedstaw je za pomocą ilustracji.

1. W balecie Piotra Czajkowskiego przemienił księcia w dziadka do orzechów.
2. Pieśń śpiewana w okresie świąt Bożego Narodzenia.
3. Czas hucznych zabaw i balów poprzedzający okres Wielkiego Postu.
4. Na szczycie choinki.
5. Drzewko ustrojone w kolorowe bombki.
6. Ostatnie dni karnawału i zwyczaje z nimi związane.

Hasło:

- 6 Przeczytaj wiersz *Zima* Doroty Gellner i podkreśl wersy, które można „umuzyczyć” brzmieniem instrumentów. Połącz liniami wybrane instrumenty z odpowiednimi fragmentami tekstu. Uzasadnij swoje wybory.

Zima

*Zima wcale nie jest cicha.
W zimie wiele głosów słychać:
Dzwonią dzwonki, trzeszczą sanie –
To jest właśnie zimny granie.*

*Mróz wygrywa groźnym palcem
Na klawiszach sopli walce,
Wiatr za płotem gwiżdże, hula...
Bęc,
Upadła śnieżna kula.
Pewnie dzieci grają w śnieżki.
Szur – ktoś zgarnia
Śnieg ze ścieżki.
Dzwoniec gubi się w piosence,
A my
Wyciągnijmy ręce
I chwytamy śnieg mięciutki – śnieżne gwiazdy,
Zimy nutki.*

Dorota Gellner

- 7 Wykonajcie na wybranych instrumentach ilustrację muzyczną do wiersza *Zima* Doroty Gellner

Oberek, kujawiak, mazur

- 1 Z podanych liter ułóż nazwy polskich tańców narodowych i zapisz je w wyznaczonych miejscach.

ROEKBE

--	--	--	--	--	--

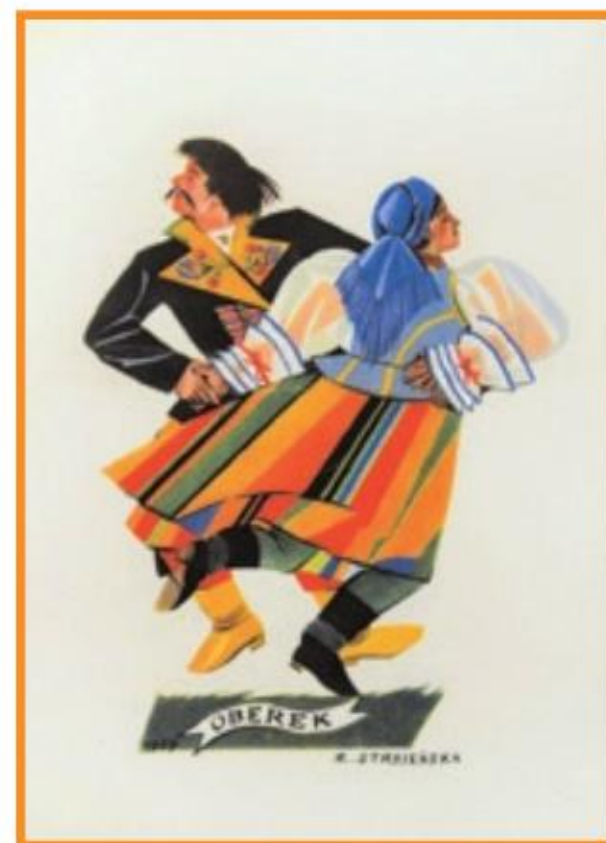
JWUKAIKA

--	--	--	--	--	--	--	--

ZUMRA

--	--	--	--	--

- 2 Rozpoznaj, jakie tańce wykonują pary taneczne przedstawione na ilustracjach otoczonych ramkami w trzech różnych kolorach. Tymi samymi kolorami zamaluj pola z wyrażeniami, które odnoszą się do danego tańca.

tempo bardzo żywe

tempo wolne

tempo żywe

liryczny

wirowy

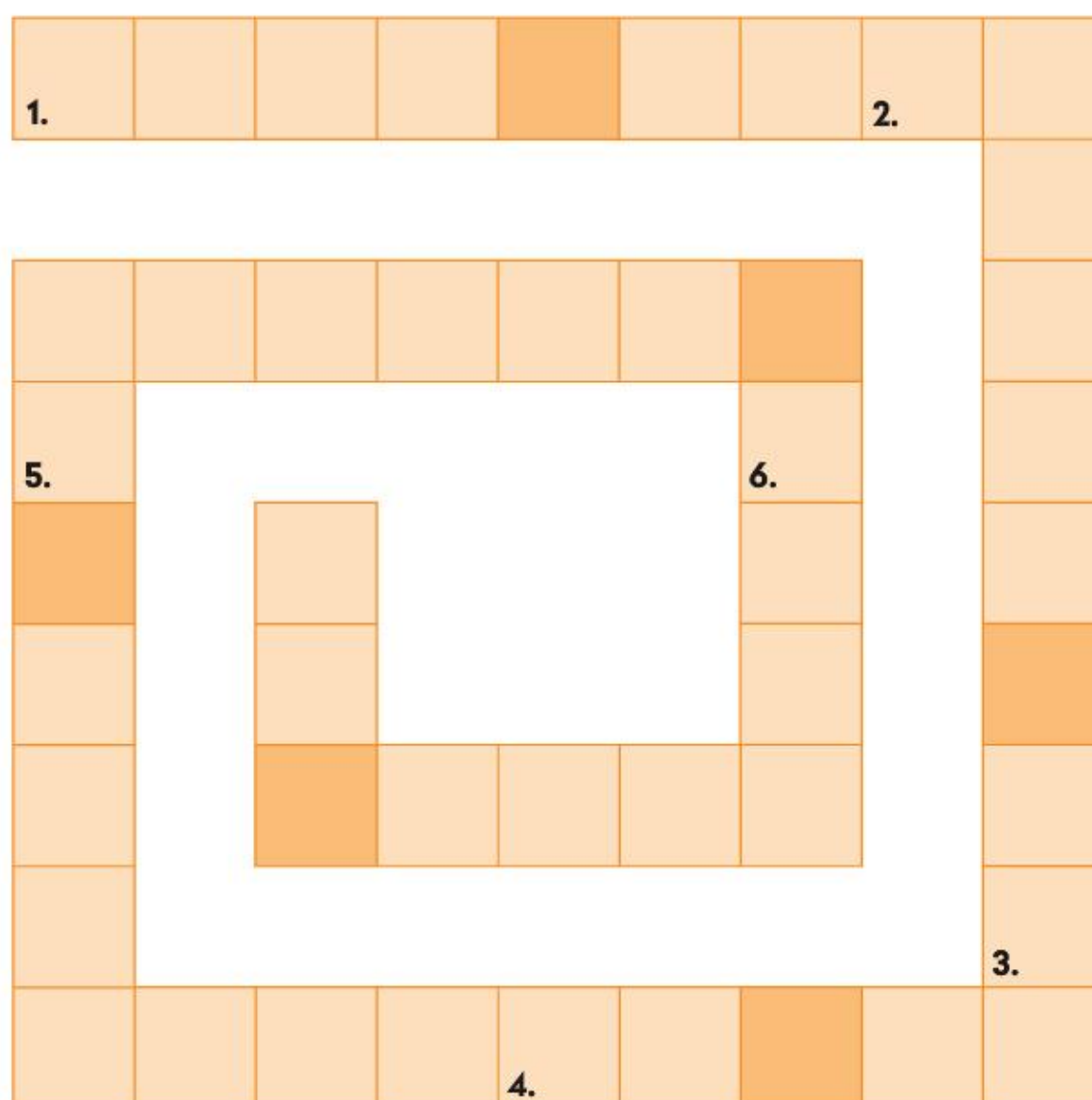
żywiołowy

- 3 Wystukaj podane rytmy taneczne i zapisz nazwy tańców, dla których są one charakterystyczne.

- 4 Wpisz w okienka wirówki właściwe hasła. Litery z oznaczonych pól utworzą rozwiązanie.

1. Inna nazwa oberka.
2. Nazwa tańca z Kujaw.
3. Tempo kujawiaka.
4. Często występują w przebiegu oberka.
5. Region Polski, z którego pochodzi mazur.
6. Strój, w którym tańczy się mazura kontuszonego.

Hasło: _____

Kujawiak

Słowa 1. i 2. zwrotki: Maria Konopnicka,

3. zwrotki: ludowe

Muzyka: melodia ludowa

umiarkowanie
mf

Do-ko-lu - ska wi-dno z nie - ba, do-ko-lu - ska bo-chen chle - ba, świat ten ca - ły.
do-ko-lu - ska ta - lar bia - ły, do ko-lu - ska

p

La, la, la...

La, la, la...

1. Dokoluśka widno z nieba,
dokoluśka bochen chleba,
dokoluśka talar biały,
dokoluśka świat ten cały.
La, la, la...

2. Dokoluśka płot u chaty,
dokoluśka same braty,
dokoluśka gniazda ptasie,
dokoluśka wszystko nasze.
La, la, la...

3. Ja Kujawiak, ty Kujawiak,
wszyscyśmy tu Kujawiacy,
mamy soli, mamy chleba,
mamy wszystko, co potrzeba.
La, la, la...

Dzień dobry, panie Chopinie

- 1 Odszukaj w poniższym zapisie nutowym takt zawierający fermatę i otocz go pętlą, następnie zaśpiewaj pieśń *Życzenie* Fryderyka Chopina. Podczas wykonania pamiętaj o właściwym zastosowaniu fermaty.

Życzenie

Muzyka: Fryderyk Chopin

Słowa: Stefan Witwicki

umiarkowanie szybko

Gdy - bym ja by - ła sło - necz - kiem na nie - bie,
nie świe - ci - ła - bym jak tyl - ko dla cie - bie.
A - ni na wo - dy, a - ni na la - sy,
a - le po wszy - stkie cza - sy pod twym o -
kien - kiem i tyl - ko dla cie - bie, gdy - bym w sło -
necz - ko mo - gła zmie - nić sie - bie.

1. Gdybym ja była słoneczkiem na niebie,
Nie świeciłabym jak tylko dla ciebie.
Ani na wody, ani na lasy, ale po wszystkie czasy
Pod twym okienkiem i tylko dla ciebie,
Gdybym w słoneczko mogła zmienić siebie.
2. Gdybym ja była ptaszkiem z tego gaju,
Nie śpiewałabym w żadnym obcym kraju.
Ani na wody, ani na lasy, ale po wszystkie czasy
Pod twym okienkiem i tylko dla ciebie,
Czemuż nie mogę w ptaszka zmienić siebie.

2 Uzupełnij informacje o życiu i twórczości Fryderyka Chopina.

Fryderyk Chopin urodził się w 1810 roku w _____.

Swoje dzieciństwo spędził w _____, gdzie uczył się

w _____. Mały Fryderyk często wyjeżdżał na

wakacje do _____. Poznał tam i pokochał polską

muzykę ludową, której elementy można usłyszeć w wielu jego utworach. W wieku 20 lat Chopin

wyjechał do _____, gdzie szybko zdobył uznanie jako kompozytor

i pianista. W jego dorobku artystycznym znalazły się _____

_____.

_____.

Kompozytor zmarł w _____ roku. Został pochowany w Paryżu. Jego serce przewieziono

do Polski i wmurowano w kościele św. Krzyża w _____.

3 Zapisz nazwy ukazanych na zdjęciach obiektów związanych z polskim kompozytorem Fryderykiem Chopinem.

- 4 Odszukaj w poziomych rzędach diagramu nazwy utworów, które tworzył Fryderyk Chopin, i otocz je pętlą. Z pozostałych liter czytanych kolejno utwórz hasło i zapisz je w wyznaczonym miejscu.

F	W	A	L	C	E	R	S	O	N	A	T	Y
Y	D	E	P	R	E	L	U	D	I	A	R	Y
K	R	O	N	D	A	C	E	T	I	U	D	Y
M	A	Z	U	R	K	I	P	I	E	Ś	N	I
H	O	P	P	O	L	O	N	E	Z	Y	I	N

Hasło:

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

- 5 Podkreśl nazwę miejscowości, w której odbywa się Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina.

Warszawa

Żelazowa Wola

Paryż

Kącik melomana

- 6 Zapisz poniżej tytuły wysłuchanych na lekcji dzieł Fryderyka Chopina.

Sprawdź swoje wiadomości

Twórcy i wykonawcy muzyki

- 1 Zapisz pod zdjęciami nazwy ukazanych wykonawców muzyki.

- 2 Odgadnij, czego dotyczą zamieszczone niżej opisy. Wpisz odpowiednie wyrazy w wyznaczonych miejscach.

Budynek, w którym odbywają się występy muzyków.

Kieruje orkiestrą.

Część sali, na której grają muzycy.

Występ orkiestry.

- 3 Oceń prawdziwość podanych zdań. Wpisz w okienko literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, jeśli zdanie jest fałszywe.

Kwartet smyczkowy jest zespołem kameralnym.

Muzyk grający na fortepianie to fortepianista.

Chór złożony z kobiet i mężczyzn to chór mieszany.

Na czele chóru stoi koncertmistrz.

Twórca muzyki to kompozytor.

☐
☐
☐
☐
☐

- 4 Otocz pętlą datę urodzin i śmierci Fryderyka Chopina.

1800–1839

1810–1849

1810–1859

- 5 Podkreśl utwory, które komponował Fryderyk Chopin.

mazurki

koncerty fortepianowe

symfonie

polonezy

balety

etiudy

walce

koncerty skrzypcowe

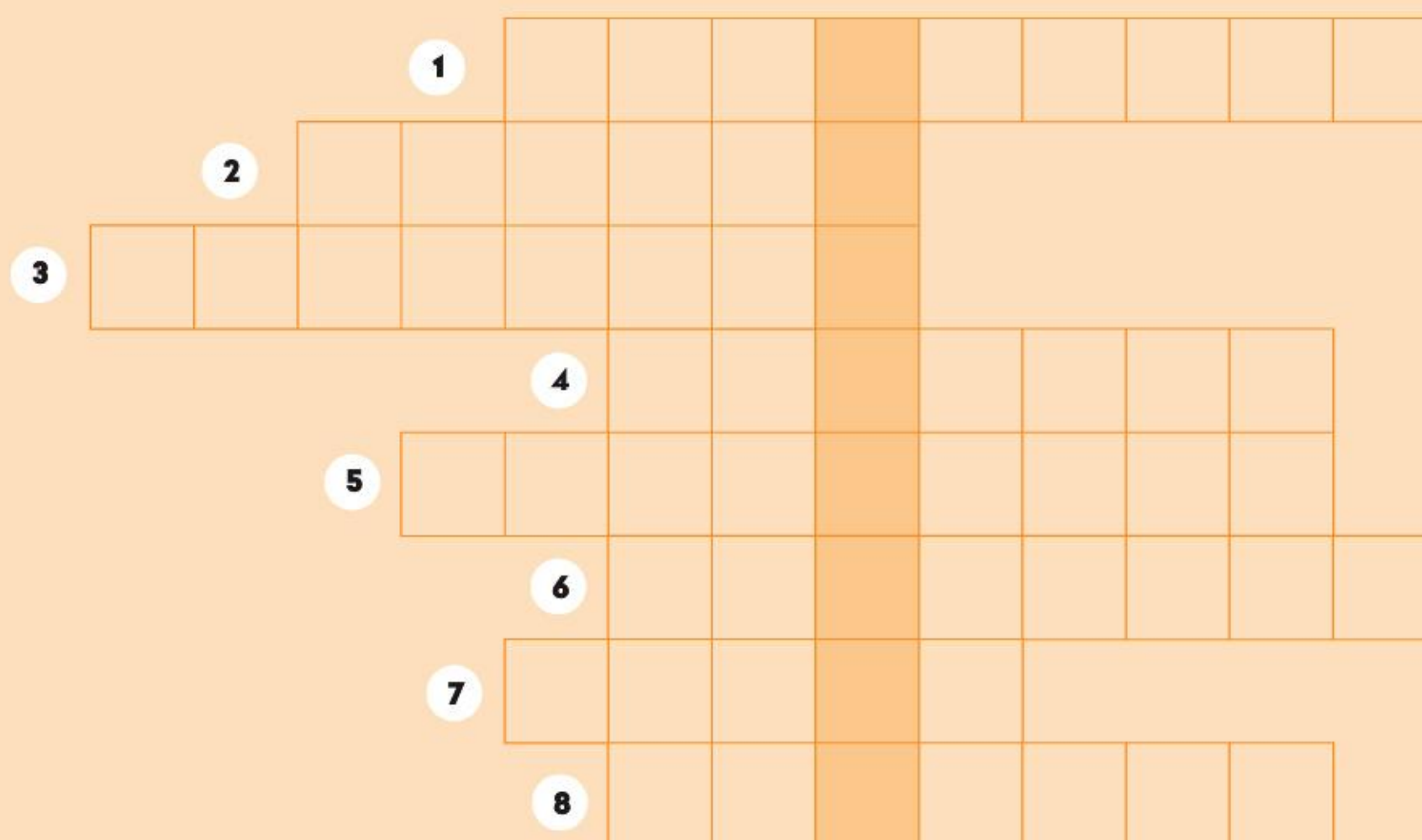
opery

pieśni

scherza [czyt. skerca]

suity

- 6 Rozwiąż logogryf związany z życiem i twórczością Fryderyka Chopina. Litery z oznaczonych pól czytane pionowo utworzą rozwiązanie.

1. Miejscowość, do której latem przyjeżdżał mały Fryderyk.
2. Nauczyciel Chopina w Szkole Głównej Muzyki.
3. Fryderyk Chopin skomponował dwa takie dzieła.
4. Imię jednej z sióstr Chopina.
5. Instrument, na który Chopin tworzył swoje dzieła.
6. Miasto, w którym kompozytor spędził dzieciństwo i wczesną młodość.
7. Miejsce śmierci Chopina.
8. Imię ojca Fryderyka Chopina.

Hasło: _____

Wiosenne melodie

- 1 Zaśpiewaj piosenkę *Spóźniona wiosna*, następnie zilustruj wybrany fragment jej tekstu.

Spóźniona wiosna

Muzyka: Mirosław Ziąber
Słowa: Jadwiga Koczanowska

wesoło
średnio głośno

Wio-sna czę-sto przy-cho-dzi spóź-nio - na, cho-ciaż wie, że tak bar-dzo cze - ka - my,
gdzieś przy-sta-je z wró-bła-mi na plo - tki, wie, że zaw-sze jej to wy-ba - cza - my.
Bo gdy jest już, świat wo-kół pię - knie - je i w zie-lo-ne u-bie-ra się stro - je,
a ka-czeń-ce jak zło-te kol - czy - ki błyszczą w tra-wach łą-ki szma-rag - do - wej.
Ref.: Wio - sno, wio-sno, wo - ła - my, wio - sno, wio-sno, cze - ka - my,
wio - sno, przyjdź i już dłu-żej nie zwle - kaj. Wio - sno, chce-my cię goś - cić,
wio-sno, przyjdź i ra - zem z na - mi za - śpie - waj.

1. Wiosna często przychodzi spóźniona,
choć wie, że tak bardzo czekamy,
gdzieś przystaje z wróblami na plotki,
wie, że zawsze jej to wybaczymy.
Bo gdy jest już, świat wokół pięknieje,
i w zielone ubiera się stroje,
a kaczęce jak złote kolczyki
błyszczą w trawach łąki szmaragdowej.

Refren:

Wiosno, wiosno, wołamy,
wiosno, wiosno, czekamy,
wiosno, przyjdź i już dłużej nie zwlekaj.
Wiosno, chcemy cię gościć,
wiosno, przyjdź i razem z nami zaśpiewaj.

2. W kroplach rosy przegląda się słońce,
świergot ptaków rozbrzmiewa radośnie.
Wiatr zielony kołysze żonkile,
wszystko wokół kiełkuje i rośnie.
Nawet kiedy przychodzi spóźniona,
nikt się na nią naprawdę nie gniewa,
bo przynosi ze sobą nadzieję,
a nadzieja jest wszystkim potrzebna.

- 2 Stwórzcie ilustrację dźwiękową do zamieszczonego niżej obrazu.

Claude Monet
Urwisko w Pourville, 1882

- 3

śmigus-dyngus

topienie marzanny

chodzenie z gaikiem

malowanie jajek

- 4

Kwie-cień ple - cień, bo prze-pla - ta, tro-chę zi - my, tro-chę la - ta.

W ma - ju jak w ga - ju.

Su - chy ma-rzec, mo - kry maj, bę - dzie żyt-ko ja - ko gaj.

Wolno-szybko, głośno-cicho

- 1 Połącz liniami włoskie określenia tempa z ich polskimi odpowiednikami.

andante
moderato
lento
vivo
allegro
largo

wolno, w rytmie spokojnego kroku
umiarkowanie
żywo
wolno, powoli
szeroko, bardzo powoli
prędko, ruchliwie

- 2 Nazwij przedstawione na rysunkach sytuacje określeniami zmian tempa – accelerando, ritenuto.

- 3 Zaśpiewaj zwrotkę piosenki *Wesoły pociąg* (s. 50) z akompaniamentem ostinata rytmicznego, stukając o blat ławki na przemian prawą i lewą ręką w rytmie ćwierćnut.

Wesoły pociąg

Muzyka i słowa: Henryk Hampel

allegro
mf

D **G7** **D** **h7**

Kie-dy ra - no wsta - łem, zno - wu pa - dał deszcz. Kró-tko po-my-śla - łem,

E7 **A7** **D** **D7** **G** **B**

chy-ba wre-szcie wiem. Tyl-ko się po-zbie-ram, w ple-cak wrzu-cę coś

D **C** **G** **D** **f**

i na sta-cję, bo tam cze - ka ktoś, cze-ka ktoś. Ref.: We-so - ły

G **A** **D** **G** **A7**

po - ciąg mknie po szy - nach i gdzieś w nie - zna - ne wie-zie nas.

D **G** **A7** **h7** **G**

Gdy ty - lko wsią - dziesz, za - po - mi - nasz o kło -

D **A7** **1. D** **2. D**

po - tach, któ - rych mi - nał czas. We-so - ły czas.

1. Kiedy rano wstałem, znowu padał deszcz.
Krótco pomyślałem, chyba wreszcie wiem.
Tylko się pozbieram, w plecak wrzucę coś
i na stację, bo tam czeka ktoś.

Refren:

Wesoły pociąg mknie po szynach
I gdzieś w nieznane wiezie nas.
Gdy tylko wsiądziesz, zapominasz
o kłopotach, których minął czas.

} bis

2. Czekaj przy peronie, by czym prędzej wsiąść.
Może jeszcze dojdzie chociaż jeden gość.
Już za chwilę sygnał i maszyny ruch,
za przygodą wyruszamy już, ruszamy już.
Refren:
Wesoły pociąg mknie po szynach...

3. Jeśli także pragniesz urwać się na krok,
tutaj przy peronie pociąg czeka wciąż,
dołącz jak najprędzej, siadaj obok nas,
wyruszamy w świat nieznany nam, nieznany nam.
Refren:
Wesoły pociąg mknie po szynach...

4 Odszukaj trójdźwięk w zapisie muzycznym piosenki *Wesoły pociąg*. Zaśpiewaj jego dźwięki nazwami solmizacyjnymi – raz cicho, raz głośno.

5 Otocz pętlą oznaczenia dynamiczne.

andante	lento	allegro
piano	diminuendo	largo
moderato	vivo	forte
fortissimo	pianissimo	mezzo piano
mezzo forte	crescendo	adagio

6 Zapisz skróty podanych oznaczeń dynamicznych.

pianissimo	_____	fortissimo	_____
piano	_____	mezzo piano	_____
mezzo forte	_____	diminuendo	_____
forte	_____	crescendo	_____

- 7 W zapisie muzycznym fragmentu *Menueta* Franciszka Schuberta odszukaj znaki dynamiczne, wypisz je i podaj ich polskie znaczenia.

Menuet

Franciszek Schubert

moderato

mp

pp *mf*

- 8 Zagraj na instrumencie melodię *Wesoły marynarz*. Zwróć uwagę na znaki dynamiczne i oznaczenie tempa utworu.

Wesoły marynarz

angielska melodia popularna

moderato *mf*

f

mf *f*

Na krakowską nutę

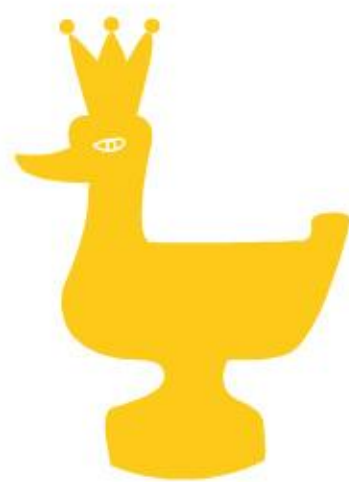
- 1** Pokoloruj stroje krakowskiej pary tanecznej zgodnie z zamieszczonym opisem.

Strój męski: czerwona czapka „krakuska” otoczona czarnym barankiem, biała koszula, granatowy kaftan bogato zdobiony, m.in. czerwonymi frędzlami, spodnie w czerwone prążki, buty czarne lub czerwone podbite podkówkami.

Strój kobiecy: gorset z czarnego sukna, barwnie haftowany, biała koszula, czerwone korale, spódnica w kolorowe kwiaty, biały fartuszek, wianek ze wstążkami lub z kwiatami, czerwone lub czarne sznurowane trzewiki.

- 2 Otocz pętlą obrazki, które kojarzą się z legendami Krakowa. Opowiedz wybraną legendę.

- 3 Zagraj na instrumencie krakowiaka *Na Wawel*. Podkreśl takty, w których występuje synkopa.

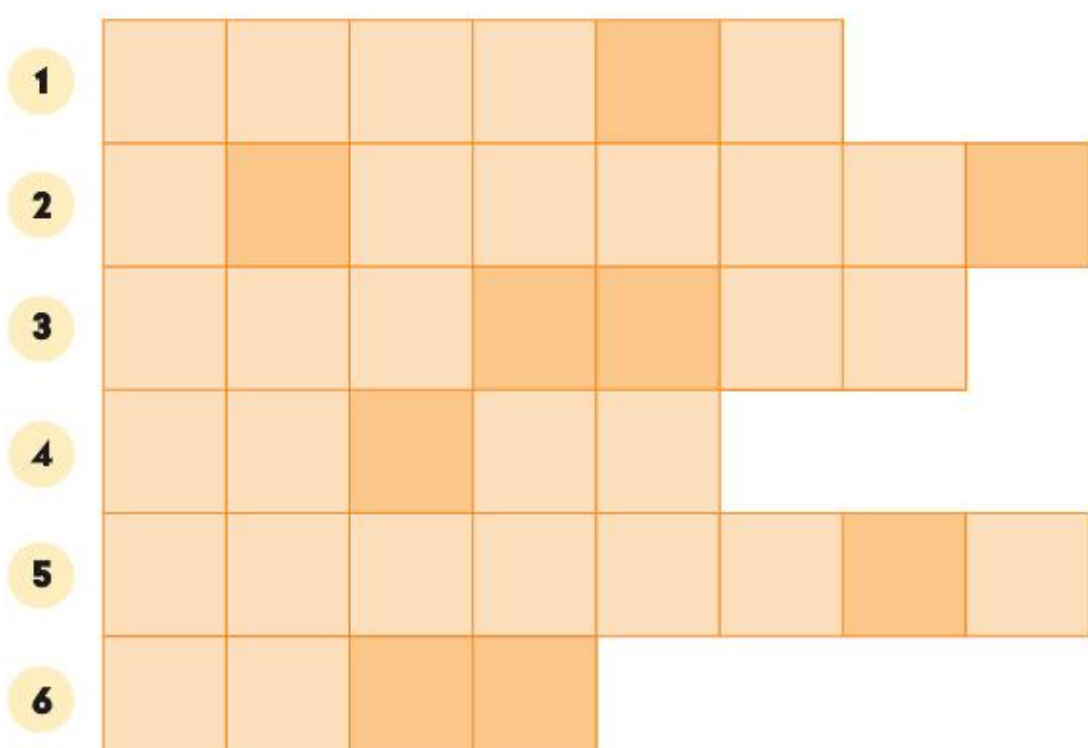
Na Wawel

melodia ludowa

allegro

- 4 Rozwiąż krzyżówkę. Litery z wyróżnionych pól utworzą rozwiązanie.

1. Instrument, na którym wygrywany jest hejnał mariacki.
2. Słynny krakowski szewczyk.
3. Charakteryzuje rytm krakowiaka.
4. Dawna siedziba królów polskich w Krakowie.
5. Harcuje na drewnianym koniu w przebraniu Tatara.
6. Legendarny założyciel Krakowa.

Hasło: _____

Polskie tańce narodowe

1 Zakreśl pętlą nazwy polskich tańców narodowych.

koziorajka	mazurek	kujawiak
mazur	powolniak	krakowiak
fafur	oberek	polka
polonez	trojak	przepióreczka

2 Przyporządkuj do podanych nazw tańców właściwe opisy. Wpisz w okienka odpowiednie cyfry.

1. krakowiak	3. oberek	5. kujawiak
2. mazur	4. polonez	

- ☐ Taniec pochodzi z okolic Krakowa, tańczy się go w metrum $\frac{2}{4}$ i żywym, skocznym tempie. Charakteryzuje go synkopowany rytm.
- ☐ Taniec ten znany jest pod różnymi nazwami, np. „drobny”, „okrągły”. Tańczy się go w metrum $\frac{3}{8}$ i bardzo żywym tempie.
- ☐ Wywodzi się z kujawskich obrzędów weselnych, tańczy się go w metrum $\frac{3}{4}$ i spokojnym tempie.
- ☐ Taniec z okolic Mazowsza w metrum $\frac{3}{4}$ lub $\frac{3}{8}$, charakteryzują go zmiany akcentów muzycznych.
- ☐ Nazwa tego tańca pochodzi z języka francuskiego. Dzięki uroczystemu, dostojnemu charakterowi często gościł na dworach królewskich i szlacheckich.

- 3 Rozpoznaj na zdjęciach tańce narodowe. Zapisz ich nazwy w wyznaczonych miejscach.

- 4 Połącz liniami nazwy tańców z ich charakterystycznymi rytmami.

mazur

krakowiak

oberek

Samouczek gry na flecie podłużnym

Budowa fletu podłużnego

Flet podłużny to jeden z najprostszych instrumentów dętych drewnianych. Posiada on ciekawą barwę brzmienia i duże możliwości wykonawcze.

W zależności od skali i barwy dźwięku można wyróżnić kilka rodzajów fletu podłużnego, np. basowy, tenorowy, altowy, sopranowy.

Flet składa się z dwóch części: główki i korpusu. Główka zakończona jest ustnikiem. Na korpusie instrumentu znajduje się osiem otworów – jeden dolny i siedem górnych, czasem dwa ostatnie otwory są podwójne.

W nauce gry na flecie podłużnym bardzo ważny jest prawidłowy chwyt instrumentu i dokładne pokrycie otworów palcami. Lewa ręka grającego jest bliżej ust, jej palce pokrywają otwory w górnej części fletu w następującej kolejności: kciuk zakrywa otwór dolny, a drugi, trzeci i czwarty palec otwory górne, piąty palec nie uczestniczy w grze. Otwory znajdujące się w dolnej części instrumentu zakrywają palce prawej ręki: drugi, trzeci, czwarty i piąty. Kciuk prawej ręki podtrzymuje lekko instrument. Podczas gry należy pamiętać, że zawsze te same palce pokrywają te same otwory. Niedokładne pokrycie otworów palcami skutkuje wydobyciem nieczystych tonów, świszczących i przykrych dla otoczenia.

Postawa

Postawa grającego powinna być wyprostowana, nogi w małym rozkroku, ręce zgięte w łokciach, lekko uniesione. W pozycji siedzącej grający powinien mieć proste plecy i nie pochylać zbyt nisko głowy.

Prawidłowa postawa stojąca
podczas gry na flecie podłużnym

Prawidłowa postawa siedząca
podczas gry na flecie podłużnym

Prawidłowy oddech

Aby wydobyć dźwięk z instrumentu, grający musi zadać w ustnik, który układa się na dolnej wardze i przykrywa górną. Słup powietrza wprowadzony do rury rezonacyjnej zostaje poddany vibracji i przepływa przez nią, pozostała część powietrza opuszcza instrument przez szczelinę.

Flet posiada lekkie zadęcie, więc nie wkłada się dużego wysiłku przy wydobywaniu z niego dźwięków. Ważne jest jednak, aby do instrumentu równomiernie dostarczać powietrze.

Prawidłowy oddech to podstawa dobrej gry na flecie.

W czasie gry policzki grającego są nieruchome. Język otwiera i zamyka dostęp powietrza do ustnika.

Aby wykonać oddech podczas gry, należy oderwać górną wargę od ustnika i szybko nabrać powietrza przez usta i nos.

Wydech jest zależny od potrzeb grającego, może być słabszy lub mocniejszy.

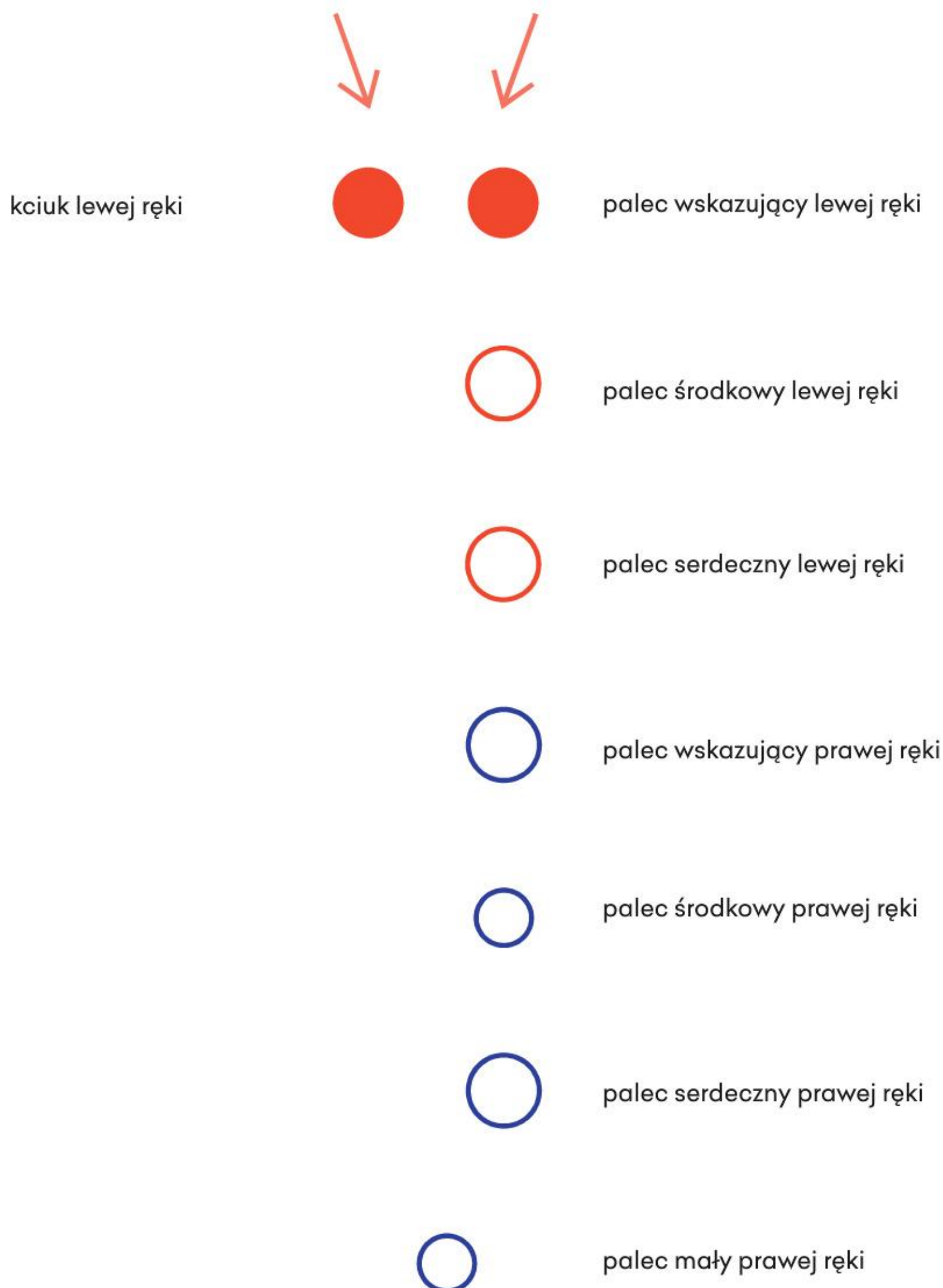
Strojenie instrumentu

Strojenie fletu odbywa się przez rozsuwanie części fletu w miejscu złączenia główki z korpusem, co obniża strój instrumentu. Aby zestroić flet z fortepianem, należy porównać brzmienie kwinty d1 – a1. Jeśli uderzana na fortepianie kwinta d1 – a1 brzmi niżej niż na flecie, trzeba obniżyć strój fletu, rozsuwając go stopniowo.

Ćwiczenia oddechowe

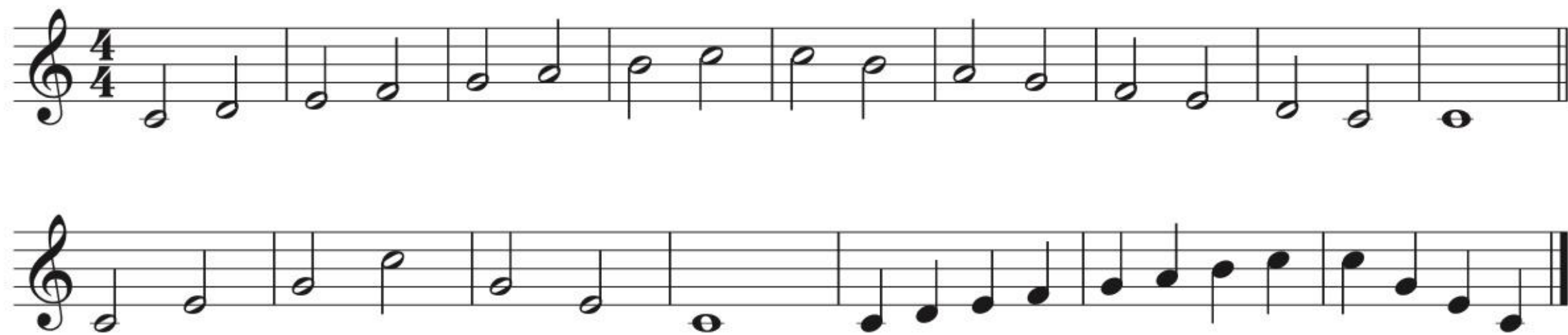
Wykonaj ćwiczenie oddechowe na flecie. Zakryj palcami (kciukiem i palcem wskazującym lewej ręki) otwory instrumentu (dźwięk h1). Artykułuj zgodnie z rytmem zgłoskę „tu”, biorąc oddech we wskazany sposób:

- a) co dwa takty,
- b) co jeden takt.

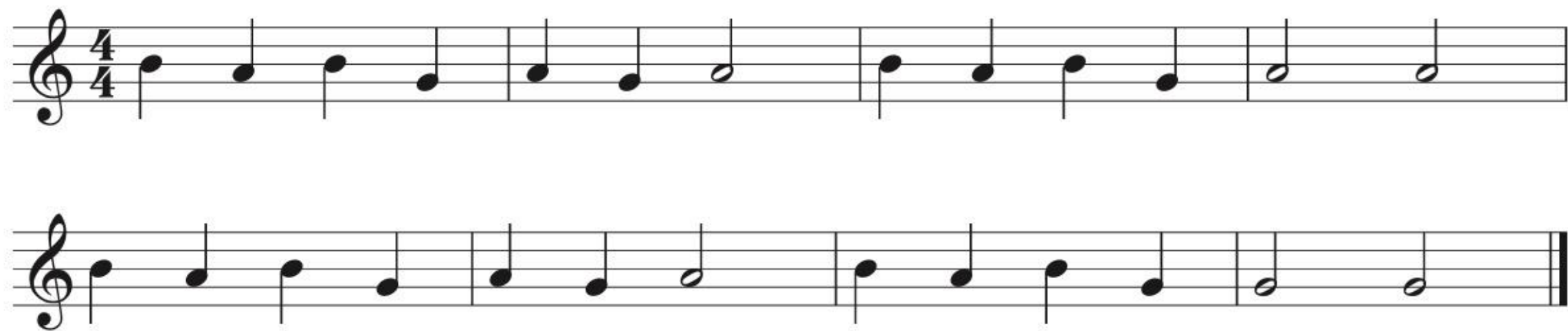
Melodie na flet podłużny

Gama C-dur

Piosenka

Dymitr Kabalewski

Walczyk

Andrzej Banasiewicz

Utwory na flet

Claude Gervaise

Melodia amerykańska

Autor nieznany

Scherzo

Ludwig van Beethoven

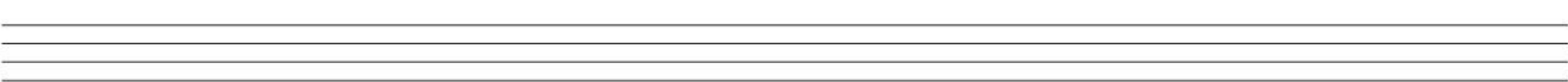
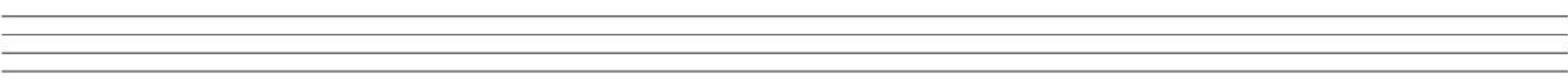
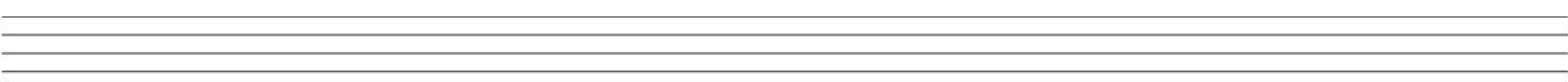
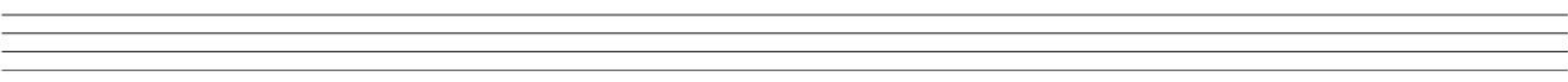
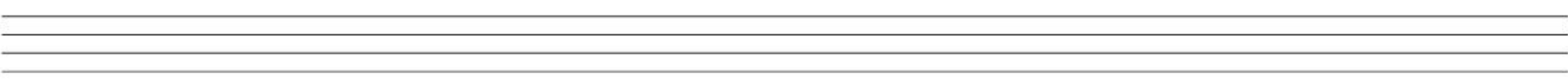
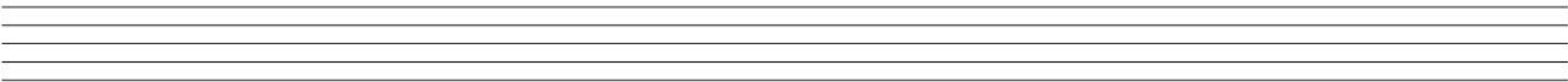
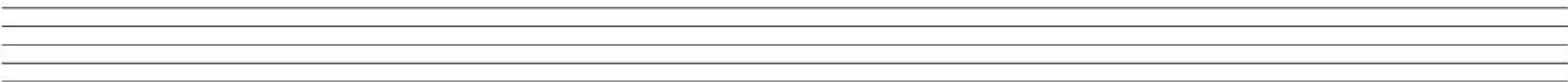

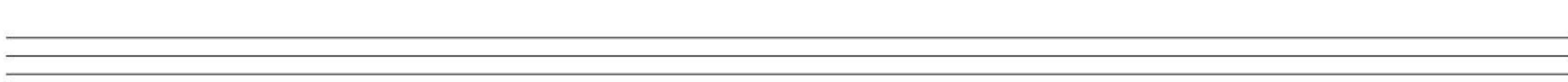
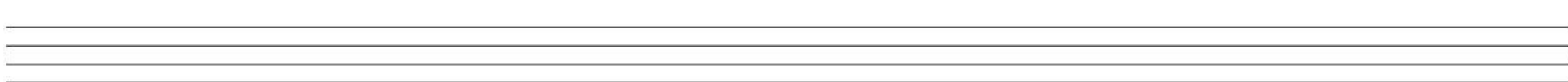
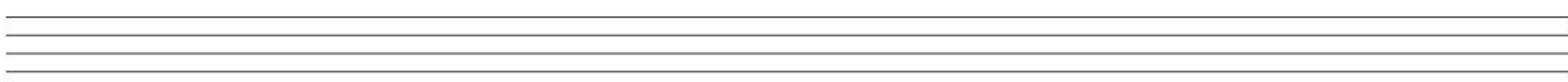
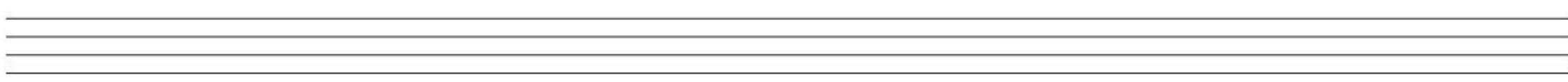
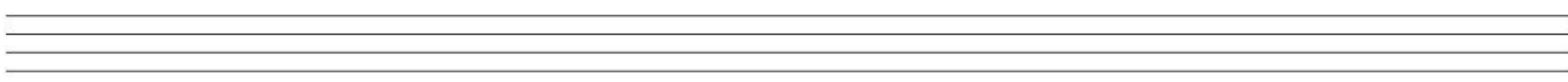
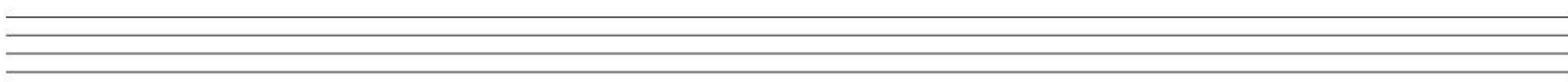
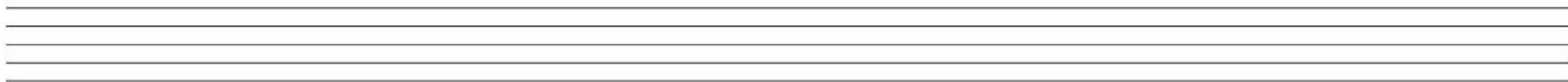
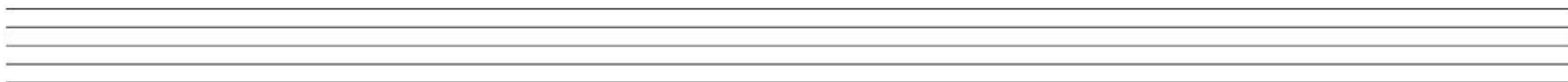
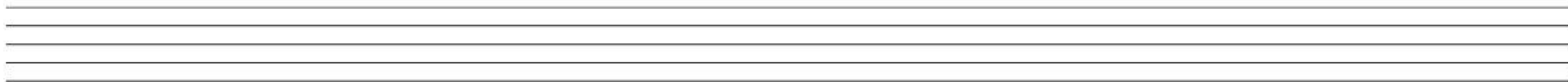
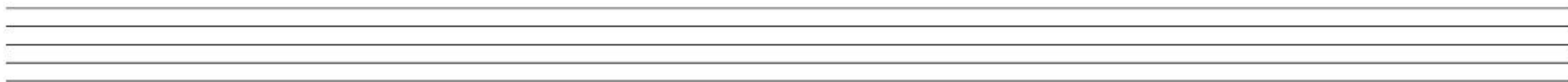
Fragment z kantaty 212

Jan Sebastian Bach

Notatki muzyczne

Grupa MAC S.A.
ul. Witosa 76
25-561 Kielce

www.mac.pl

ISBN 978-83-8227-475-2

9 788382 274752

indeks 883591